

Η παρούσα σειρά 26 πληροφοριακών δελτίων εύκολης εκτύπωσης υπογραμμίζει τον τρόπο με τον οποίο εσείς, ως πολίτες της ΕΕ, μπορείτε να επωφεληθείτε από τις πολιτικές της Ένωσης στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής και επισημαίνει τις μελλοντικές προκλήσεις και εξελίξεις.

Τα πληροφοριακά δελτία χωρίζονται σε έξι θεματικές ενότητες:

- > [Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας](#)
- > [Δικαιώματα στον τόπο εργασίας](#)
- > [Ένταξη και ισότητα](#)
- > [Επαγγελματική κινητικότητα](#)
- > [Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ](#)
- > [Πολιτική στην πράξη](#)

Το πρώτο πληροφοριακό δελτίο κάθε σειράς παρουσιάζει τις βασικές ιδέες και πολιτικές κάθε θέματος και κάθε επιμέρους δελτίο παρέχει λεπτομέρειες για τους συγκεκριμένους τομείς πολιτικής.

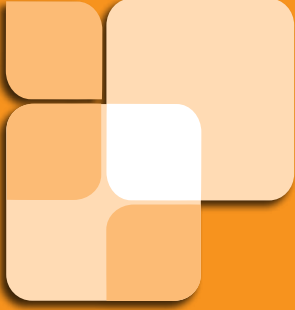
Η ενότητα «Γνωρίζατε ότι;» προσφέρει ενδιαφέροντα δεδομένα και αριθμητικά στοιχεία σχετικά με κάθε θεματικό τομέα. Στο τέλος κάθε πληροφοριακού δελτίου, υπάρχει ένας κατάλογος άλλων δελτίων που πραγματεύονται σχετικά θέματα, τα οποία ενδεχομένως να σας ενδιαφέρουν, καθώς επίσης και αρκετές συνδέσεις στις οποίες μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες.

A Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας	1
A1 Ανεργία και ποιότητα στην εργασία	3
A2 Ευελιξία με ασφάλεια	5
A3 Κατάρτιση και προσαρμοστικότητα	7
A4 Αναδιάρθρωση	9

B Δικαιώματα στην εργασία	11
B1 Υγεία και ασφάλεια στην εργασία	13
B2 Εργατικό δίκαιο	15

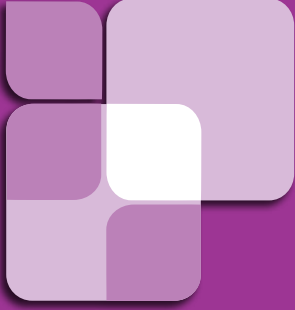
C Ένταξη και ισότητα	17
C1 Ισότητα φύλων και εναρμόνιση μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου	19
C2 Η καταπολέμηση των διακρίσεων	21
C3 Κοινωνικός αποκλεισμός και φτώχεια	23
C4 Η δημογραφική αλλαγή και η γήρανση του πληθυσμού	25
C5 Συντάξεις	27
C6 Υγεία και μακροχρόνια φροντίδα	29

D Επαγγελματική κινητικότητα	31
D1 Άρση των φραγμών στην επαγγελματική κινητικότητα	33
D2 Τα κοινωνικο-ασφαλιστικά σας δικαιώματα	35

E Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ	37
E1 Ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο	39
E2 PROGRESS	41
E3 Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση	43

F Πολιτική στην πράξη	45
F1 Η κοινωνική ατζέντα 2005-2010	47
F2 Κοινωνικός διάλογος	49
F3 Διεύρυνση της ΕΕ και διεθνής συνεργασία	51

A Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας αποτελεί ένα κρίσιμο μέρος της διατήρησης και της βελτίωσης της ευρωπαϊκής ευημερίας και της διασφάλισης ενός βιώσιμου μέλλοντος για σας. Σημειώνεται σημαντική πρόοδος: το ποσοστό απασχόλησης της ΕΕ, προς το παρόν βρίσκεται στο 66%, κινήθηκε πιο κοντά στο γενικό στόχο του 70% για το 2010 που τέθηκε στη Λισσαβόνα, φανερώνοντας ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι εργάζονται. Ωστόσο, πρέπει να καταβληθεί περισσότερη προσπάθεια δεδομένου ότι πρέπει να δημιουργηθούν 20 εκατομμύρια θέσεις εργασίας μέχρι το 2010 εάν θέλουμε να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος στόχος.

Γνωρίζετε ότι;

Η ανεργία μειώθηκε σημαντικά από το 8,9% το 2005 στο 8,2% το 2006, και όλα σχεδόν τα κράτη μέλη συνέβαλαν σ' αυτή την πτωτική τάση.

Το ήμισυ περίπου των κρατών μελών ανέπτυξε ή αναπτύσσει περιεκτικές προσεγγίσεις της «ευελιξίας με ασφάλεια» - μια σημαντική βελτίωση σε σχέση με τα ελάχιστα κράτη που την είχαν αναπτύξει το 2006.

Η κατάσταση της απασχόλησης διαφέρει σημαντικά στα διάφορα κράτη μέλη και κάθε χώρα έχει τη δική της σειρά διαφορετικών και καλά ανεπτυγμένων πολιτικών για την απασχόληση. Πολλές, ωστόσο, προκλήσεις σε εθνικό επίπεδο είναι κοινές για όλες τις χώρες. Για το λόγο αυτό, με την υιοθέτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο αντικειμενικών σκοπών, προτεραιοτήτων και στόχων, η ΕΕ μπορεί να στηρίξει το συντονισμό των εθνικών στρατηγικών για αυξημένη απασχόληση και την ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών.

Η Ένωση επιδιώκει να προσελκύσει περισσότερα άτομα να εισέλθουν - και να παραμείνουν - στην αγορά εργασίας μέσω της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση (ΕΣΑ), η οποία

διαδραματίζει έναν κεντρικό ρόλο στο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Η ΕΣΑ στηρίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, που εγκρίθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο και που καθορίζουν τις κοινές προτεραιότητες για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών.

Η κατάρτιση και η προσαρμοστικότητα είναι κρίσιμοι παράγοντες για την ανάπτυξη του μακροπρόθεσμου δυναμικού της ΕΕ για την ανταγωνιστικότητα και την κοινωνική ευημερία. Με τον τρόπο αυτό, η ΕΕ υλοποιεί ένα περιεκτικό σύνολο πολιτικών και στρατηγικών για τη βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των εργαζομένων της Ένωσης.

Αντιμετώπιση της αλλαγής

Η ΕΕ προάγει επίσης συνθήκες ούτως ώστε οι εργαζόμενοι και οι επιχειρήσεις να μπορούν να προσαρμοστούν στις αλλαγές, να παραμείνουν στην αγορά εργασίας και να σημειώσουν πρόοδο στην επαγγελματική τους ζωή, μέσα από τη στρατηγική "της ευελιξίας με ασφάλεια". Η ευελιξία με ασφάλεια προωθεί ένα συνδυασμό ευέλικτων αγορών εργασίας, εργασιακών σχέσεων και ευέλικτης οργάνωσης της εργασίας, καθώς και υψηλό επίπεδο ασφάλειας απασχόλησης και εισοδήματος.

Μια άλλη προτεραιότητα της ΕΕ είναι η πρόβλεψη των αλλαγών και η στήριξη των εργαζομένων, των περιφερειών και των επιχειρήσεων ώστε να προετοιμαστούν στις αναδιαρθρώσεις. Στόχος της ΕΕ είναι να μπορείτε να αντιμετωπίσετε τις αλλαγές και να προβλέψετε την αναδιάρθρωση, στηρίζοντας όσους πλήττονται προκειμένου να προσαρμοστούν και βοηθώντας σας να αναπτύξετε τις δεξιότητες και τις γνώσεις σας.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Από το 1998, η ΕΣΑ συνέβαλε στην αύξηση της απασχόλησης στην ΕΕ από το 61,2% στο 66% και μείωσε την ανεργία από το 9,3% στο 7,2%. Με τον τρόπο αυτό, περισσότεροι άνθρωποι εργάζονται και η ευημερία της Ευρώπης ενισχύεται συνολικά.

Οι πολιτικές της ΕΕ λειτουργούν προκειμένου να διευκολυνθείτε στην ανεύρεση εργασίας σε κάθε στάδιο της επαγγελματικής σας ζωής σε ένα γρήγορα μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον. Η προσέγγιση της ευελιξίας με ασφάλεια της ΕΕ αποβλέπει στο να σας βοηθήσει να αντιμετωπίσετε τις προκλήσεις του παγκοσμιοποιημένου και γρήγορα μεταβαλλόμενου κόσμου. Επιπλέον, μπορείτε να αυξήσετε τις ευκαιρίες σας για καλύτερη εργασία και καλύτερο εισόδημα, βελτιώνοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας.

Στόχος των πολιτικών της ΕΕ είναι επίσης να μπορείτε να προβλέψετε και να αντιδράσετε καλύτερα στην αναδιάρθρωση. Μέσω της καλύτερης διαχείρισης των αλλαγών, μπορούν να

βελτιωθούν κατά τρόπο πιο βιώσιμο οι συνθήκες διαβίωσης και η ποιότητα ζωής, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας.

Ένας άλλος στόχος των πολιτικών της ΕΕ για περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας είναι η καταπολέμηση των ανισοτήτων και η υποστήριξη των συστημάτων κοινωνικής προστασίας των κρατών μελών. Θέτοντας περισσότερα άτομα σε εργασία, μπορούμε να εξασφαλίσουμε ότι οι κοινωνίες μας αντιμετωπίζουν τη δημογραφική αλλαγή: καθώς γερνάει ο πληθυσμός μας, χρειαζόμαστε περισσότερα άτομα όλων των ηλικιών σε απασχόληση προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι δαπάνες όπως οι συντάξεις. Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων και της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των εργαζομένων συμβάλλει επίσης στην εξάλειψη των φραγμών που εμποδίζουν τα άτομα να εισέλθουν στην αγορά εργασίας, ενώ η κατάρτιση μπορεί επίσης να στηρίξει τους ηλικιωμένους εργαζομένους να παραμείνουν ενεργοί στην αγορά εργασίας.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Ειδικές προκλήσεις για το μέλλον θα δημιουργήσουν περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας για τους πολίτες της ΕΕ, εστιάζοντας δράσεις στους ανωτέρω τομείς. Απαιτείται συνεχής προσπάθεια εάν θέλουμε να επιτύχουμε τους στόχους απασχόλησης της ΕΕ για το 2010. Η ΕΕ θα συνεχίσει, επομένως, να συντονίζει και να στηρίζει τις δράσεις των κρατών μελών στους τομείς αυτούς με σκοπό τη διασφάλιση προόδου σε όλη την Ένωση.

Επιπροσθέτως, η ΕΕ θα φροντίσει να προβλέψει και να αντιμετωπίσει τη δημογραφική αλλαγή, ειδικότερα με την αύξηση του αριθμού ηλικιωμένων εργαζομένων. Άλλα ζητήματα που θα πρέπει να αντιμετωπίσει είναι ο αυξανόμενος ρυθμός αλλαγών και παγκοσμιοποίησης, καθώς και η προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και της ισότητας ευκαιριών.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του δελτίου *Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας*, παρακαλείστε να συμβουλευτείτε όλα τα δελτία της σειράς Α.

> [C4](#) Η δημογραφική αλλαγή και η γήρανση του πληθυσμού

Περισσότερες πληροφορίες

> ΓΔ Απασχόληση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=81&langId=en>

A1 Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Ανεργία και ποιότητα στην εργασία

Η καταπολέμηση της ανεργίας και η αύξηση της ποιότητας στην εργασία είναι σημαντικές ανησυχίες των πολιτών της ΕΕ καθώς και σημαντικό μέρος της διατήρησης και βελτίωσης της ευρωπαϊκής ευημερίας. Η ΕΕ σημειώνει προόδους προς την επίτευξη του στόχου να εργάζεται το 70% του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών. Ωστόσο, υπάρχει περιθώριο για βελτίωση. Επιπλέον, τα επίπεδα απασχόλησης διαφέρουν σημαντικά στα διάφορα κράτη μέλη, και το καθένα έχει τη δική του διακριτική και παραδοσιακή πολιτική για την απασχόληση.

Γνωρίζετε ότι;

Κατά την περίοδο 2000 και 2006, σχεδόν 12 εκατομμύρια άνθρωποι βρήκαν δουλειά.

Η ανεργία μειώθηκε από το 9,0% το 2004 στο 7,9% το 2006.

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση (ΕΣΑ), η οποία εγκαινιάστηκε το 1997, διαδραματίζει έναν κεντρικό ρόλο στο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης. Η ποιότητα στην εργασία είναι βασικό στοιχείο μιας ανταγωνιστικής οικονομίας χωρίς αποκλεισμούς. Μια πολύπλευρη έννοια που συμπεριλαμβάνει: τη σύνθεση των θέσεων εργασίας και τις απαιτήσεις τους όσον αφορά τα επαγγελματικά προσόντα· τα προφίλ των εργαζομένων, την ένταξη και την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας, τις δεξιότητες και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους και την υποκειμενική ικανοποίησή τους στις θέσεις εργασίας· και τις συνθήκες εργασίας· καθώς και τις ίσες ευκαιρίες.

Η ΕΣΑ βασίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση που διατυπώνουν τις κοινές

προτεραιότητες των εγκεκριμένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών. Στη συνέχεια, κάθε κράτος μέλος συντάσσει ένα πρόγραμμα που περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο θα υλοποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές σε εθνικό επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ελέγχει την πρόοδο στην υλοποίηση των εθνικών προγραμμάτων.

Η ανταλλαγή καλών πρακτικών και εμπειριών είναι ένας από τους κύριους στόχους της ΕΣΑ. Το πρόγραμμα αμοιβαίας μάθησης (ΠΑΜ) επιδιώκει να ενθαρρύνει την αμοιβαία μάθηση σε όλα τα επίπεδα και την ενίσχυση της δυνατότητας μεταφοράς των πιο αποτελεσματικών πολιτικών. Στόχος του ΠΑΜ είναι να συμμετέχουν πλήρως στην ΕΣΑ οι εθνικές κυβερνήσεις, οι κοινωνικοί εταίροι και οι άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς.

Συνεργασία

Οι οικονομίες των κρατών μελών αλληλεξαρτώνται. Πρέπει να συνεργαστούμε όλοι μαζί προκειμένου να επιτευχθεί η οικονομική μεταρρύθμιση, ανταλλάζοντας πολιτικές που λειτουργούν. Η συνεργασία και η ανταλλαγή εμπειριών σε ευρωπαϊκό επίπεδο σημαίνουν κοινή και αποτελεσματικότερη προσέγγιση της απασχόλησης σε όλη την ΕΕ.

Επιπλέον, η ΕΣΑ προσφέρει σημαντική υποστήριξη στη δημιουργία και τη διατήρηση θέσεων

εργασίας σε τοπικό επίπεδο, καθώς οι τοπικές αρχές και οι κοινωνικοί εταίροι γνωρίζουν καλύτερα τις τοπικές συνθήκες, φιλοδοξίες και ανάγκες και βρίσκονται στην ευνοϊκότερη θέση για να μεταφράσουν τις εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές σε επιτόπου δράσεις. Επομένως, αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο για να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη της τοπικής απασχόλησης, ιδιαίτερα όσες επιτρέπουν στους ενδιαφερόμενους φορείς να συζητήσουν και να ανταλλάξουν εμπειρίες και πληροφορίες.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Από το 1998, η ΕΣΑ συνέβαλε στην αύξηση της απασχόλησης στην ΕΕ από το 61,2% στο 66% και μείωσε την ανεργία από το 9,3% στο 7,2%. Με τον τρόπο αυτό, περισσότεροι άνθρωποι εργάζονται και η ευημερία της Ευρώπης ενισχύεται συνολικά. Πέρα από το να εργάζονται περισσότεροι άνθρωποι, μπορούμε να εξασφαλίσουμε ότι οι κοινωνίες μας θα αντιμετωπίσουν τις δημογραφικές αλλαγές: καθώς ο πληθυσμός μας γερνάει, περισσότεροι άνθρωποι όλων των ηλικιών πρέπει να εργάζονται για να χρηματοδοτηθούν οι κοινωνικές δαπάνες.

Η ποιότητα στην εργασία αυξήθηκε επίσης, και επωφελείστε από την καταπολέμηση της φτώχειας που σχετίζεται με τη χαμηλή αμοιβή, την αύξηση των δεξιοτήτων και τη βελτίωση των όρων μερικής απασχόλησης. Χάρη στην πολύπλευρη

φύση της, η προώθηση της ποιότητας μπορεί να σας προσφέρει πολλά οφέλη: μπορείτε να αποκομίσετε μεγαλύτερη ικανοποίηση από την εργασία· καλύτερη ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής/ιδιωτικής ζωής και υγείας και ασφάλειας στην εργασία· καθώς και μεγαλύτερη πρόσβαση στις θέσεις εργασίας, για παράδειγμα, εάν είστε γυναίκα ή ηλικιωμένος εργαζόμενος.

Το δίκτυο εθνικών δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο συντείνει στην προώθηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών, για να υπάρξει καλύτερη ταύτιση ανάμεσα στους ζητούντες εργασία και στις κενές θέσεις εργασίας. Το δίκτυο επιδιώκει να βελτιώσει την εφαρμογή της ΕΣΑ και την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Ατενίζοντας το μέλλον, η ΕΕ θα συνεχίσει να εργάζεται για την επίτευξη των στόχων της αναφορικά με την απασχόληση: στους στόχους αυτούς συμπεριλαμβάνεται το προαναφερθέν ποσοστό απασχόλησης κατά 70%, ταυτόχρονα με στόχους του 60% για τις γυναίκες και 50% για τους ηλικιωμένους εργαζόμενους.

Η μείωση της ανεργίας των νέων αποτελεί μια ιδιαίτερη πρόκληση για το μέλλον: ένα μικρό αλλά σημαντικό μέρος της νεολαίας παραμένει παγιδευμένο σε προσωρινές και συχνά χαμηλόμισθες

θέσεις εργασίας από τις οποίες δυσκολεύεται να ξεφύγει. Μια άλλη ομάδα κινδύνου είναι οι νέοι που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες χρονικές περιόδους χωρίς απασχόληση, εκπαίδευση ή κατάρτιση. Ιδιαίτερες προκλήσεις για το μέλλον θα είναι η προώθηση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων όσον αφορά την αντιμετώπιση των αλλαγών και της παγκοσμιοποίησης· και η μεγαλύτερη - και αποτελεσματικότερη - επένδυση στις δεξιότητες και τις γνώσεις των πολιτών.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A2](#) Ευελιξία με ασφάλεια
- > [A3](#) Κατάρτιση και προσαρμοστικότητα
- > [C2](#) Καταπολέμηση των διακρίσεων
- > [C4](#) Η δημογραφική αλλαγή και η γήρανση του πληθυσμού
- > [E](#) Πολιτική στην πράξη

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=en>

A2 Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Ευελιξία με ασφάλεια

Η ευελιξία με ασφάλεια είναι μια πολιτική που προωθεί ένα συνδυασμό ευέλικτων αγορών εργασίας και εργασιακών σχέσεων και ευέλικτης οργάνωσης της εργασίας καθώς και υψηλό επίπεδο ασφάλειας απασχόλησης και εισοδήματος. Αναπόσπαστο μέρος της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, ενισχύει την ατζέντα για την ανάπτυξη και την απασχόληση της ΕΕ, που αποσκοπεί στη μείωση της ανεργίας και στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Η ευελιξία με ασφάλεια συνεπάγεται το πέρασμα από μια νοοτροπία 'ασφάλειας της απασχόλησης' σε μια νοοτροπία 'επαγγελματικής ασφάλειας / ασφάλειας της απασχολησιμότητας'. Γι' αυτόν το λόγο, η ΕΕ προάγει για σας τέτοιες συνθήκες ώστε να είστε σε θέση να προσαρμοστείτε στην αλλαγή, να εισέλθετε ή να παραμείνετε ευκολότερα στην αγορά εργασίας και να προοδεύσετε στην επαγγελματική σας ζωή.

Γνωρίζετε ότι;

Το 76% των Ευρωπαίων συμφωνεί ότι η απασχόληση στον ίδιο εργοδότη για όλη την επαγγελματική ζωή ανήκει στο παρελθόν.

Το 76% θεωρεί επίσης ότι, σήμερα, η δυνατότητα να περνά κανείς εύκολα από μια θέση εργασίας σε μια άλλη είναι χρήσιμο εφόδιο για την ανεύρεση μιας θέσης εργασίας.

Μολονότι η παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογική πρόοδος είναι ωφέλιμες για την απασχόληση και την ανάπτυξη, η αλλαγή που επιφέρουν απαιτεί γρήγορη αντιμετώπιση από τους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις. Οι εταιρείες υφίστανται αυξανόμενη πίεση για να προσαρμοστούν. Οι εργαζόμενοι πρέπει να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και οι αναδιαρθρώσεις των επιχειρήσεων καθίστανται δεδομένο της καθημερινής ζωής.

Ως απάντηση σε αυτές τις αλλαγές, η στρατηγική της ευελιξίας με ασφάλεια της ΕΕ εστιάζεται στην προώθηση των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας, στην υποκίνηση της δια βίου μάθησης και κατάρτισης, στη βελτίωση της υποστήριξης για τους ζητούντες εργασία και τη στήριξη των ίσων ευκαιριών για όλους, καθώς και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Κοινές αρχές

Οι προσεγγίσεις της ευελιξίας με ασφάλεια θα πρέπει να προσαρμοστούν στις συγκεκριμένες συνθήκες κάθε κράτους μέλους, καθώς κάθε κράτος μέλος έχει μια ιδιαίτερη κατάσταση και κουλτούρα στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, όλες οι χώρες της ΕΕ αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις.

Επιπλέον, σε μια ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά μισού περίπου δισεκατομμυρίου ανθρώπων και σε έναν ολοένα και περισσότερο παγκοσμιοποιημένο κόσμο, οι εταιρείες αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους διασυννορικά, άρα η ευελιξία με ασφάλεια είναι ένα διασυννορικό ζήτημα.

Συνεπώς, η ΕΕ έχει προτείνει κοινές αρχές ώστε να μπορούν τα κράτη μέλη να καθιερώσουν και να υλοποιήσουν στρατηγικές ευελιξίας με ασφάλεια που λαμβάνουν υπόψη τις δικές τους αντίστοιχες καταστάσεις.

Τέτοιες αρχές σε ευρωπαϊκό επίπεδο παρέχουν στα κράτη μέλη κοινή αντίληψη της ευελιξίας με ασφάλεια και των προκλήσεων που προτίθεται να αντιμετωπίσει, και επιτρέπει στην ΕΕ να συντονίσει και να εποπτεύσει τις διάφορες χρησιμοποιηθείσες στρατηγικές και να προωθήσει την ανταλλαγή της βέλτιστης πρακτικής.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η προσέγγιση της ευελιξίας με ασφάλεια της ΕΕ αποσκοπεί στο να σας βοηθήσει να αντιμετωπίσετε τις προκλήσεις ενός παγκοσμιοποιημένου και ταχέως μεταβαλλόμενου κόσμου. Αφορά την ανάπτυξη ευέλικτων μορφών οργάνωσης της εργασίας με τις οποίες μπορείτε να συνδυάσετε την εργασία και τις ιδιωτικές σας ευθύνες, και στις οποίες μπορείτε - δυνητικά τουλάχιστον - να έχετε ευέλικτες ώρες εργασίας. Αφορά επίσης την παροχή στους εργοδότες και τους εργαζόμενους ενός πιο ευέλικτου περιβάλλοντος για αλλαγή θέσης εργασίας.

Παράλληλα, η ευελιξία με ασφάλεια σημαίνει επαγγελματική ασφάλεια καθώς διατηρούνται αναβαθμισμένες οι δεξιότητές σας και αναπτύσσονται τα ταλέντα σας - με τη χορήγηση κατάλληλων

επιδομάτων ανεργίας εάν χάσετε την εργασία σας για ορισμένη χρονική περίοδο. Οι πολιτικές της ΕΕ αποσκοπούν στο να μπορείτε να βρείτε εύκολα μια θέση εργασίας σε κάθε στάδιο της επαγγελματικής σας ζωής και να έχετε καλές προοπτικές εξέλιξης της σταδιοδρομίας σας σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον.

Πέραν τούτου, η έρευνα έχει αποδείξει ότι η εφαρμογή της ευελιξίας με ασφάλεια οδηγεί σε υψηλά ποσοστά απασχόλησης και σε χαμηλά ποσοστά ανεργίας. Επιπλέον, η διάσταση της κοινωνικής ασφάλισης της έννοιας ενεργεί κατά της φτώχειας μέσα από την προώθηση πιο ανοιχτών, ευπροσάρμοστων και χωρίς αποκλεισμούς αγορών εργασίας, υποστηρίζοντας ταυτόχρονα την ισότητα των φύλων.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Οι προσεγγίσεις της ευελιξίας με ασφάλεια θα εξατομικευτούν από χώρα σε χώρα, δεδομένων των συγκεκριμένων αναγκών και προκλήσεων που αντιμετωπίζει κάθε κράτος μέλος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρακολουθήσει και θα αξιολογήσει την έκταση στην οποία τα κράτη μέλη αναπτύσσουν σφαιρικές στρατηγικές πολιτικής που καλύπτουν τις κοινές αρχές της ευελιξίας με ασφάλεια.

Πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω η εμπιστοσύνη των ευρωπαίων πολιτών και εταιρειών στις μελλοντικές ευκαιρίες απασχόλησης, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και ανθρωπίνων πόρων, σε μια αξιοπρεπή

εργασία, σε ένα υποστηρικτικό επιχειρηματικό κλίμα και σε αυξημένο επιχειρηματικό δυναμικό.

Η ενεργός συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων είναι σημαντική για να εξασφαλιστεί ότι η ευελιξία με ασφάλεια θα είναι επωφελής για όλους. Είναι επίσης σημαντικό να είναι όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς προετοιμασμένοι να αποδεχτούν και να αναλάβουν ευθύνες όσον αφορά την αλλαγή. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συνεργαστούν με τους κοινωνικούς εταίρους με σκοπό τη συμπερίληψη στις εθνικές τους πολιτικές των προσεγγίσεών τους για την ευελιξία με ασφάλεια.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A1](#) Ανεργία και ποιότητα στην εργασία
- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο
- > [C1](#) Ισότητα των φύλων και εναρμόνιση οικογενειακού και επαγγελματικού βίου
- > [C3](#) Κοινωνικός αποκλεισμός και φτώχεια
- > [F2](#) Κοινωνικός διάλογος

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευελιξία με ασφάλεια
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=102&langId=en>

A3 Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Κατάρτιση και προσαρμοστικότητα

Η κατάρτιση και η προσαρμοστικότητα είναι σημαντικοί παράγοντες για την ανάπτυξη του μακροπρόθεσμου δυναμικού της ΕΕ για την ανταγωνιστικότητα και την κοινωνική ευεξία - όλοι σας πρέπει να επωφεληθείτε από τις περισσότερες και τις καλύτερες θέσεις εργασίας που προσφέρονται. Έτσι, η βελτίωση των δεξιοτήτων και της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων αποτελεί προτεραιότητα της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση. Περισσότεροι εργαζόμενοι της ΕΕ συμμετέχουν σε κατάρτιση, η αναλογία όμως παραμένει χαμηλή – μόνο το 9,6% των ατόμων ηλικίας 25-64 ετών λαμβάνει μέρος σε εκπαίδευση και κατάρτιση. Η ΕΕ αποσκοπεί στο να μπορέσουν οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι να καταστούν ανταγωνιστικοί σε διεθνές επίπεδο και προωθεί τη δια βίου μάθηση.

Γνωρίζετε ότι;

Το 88% των πολιτών θεωρεί ότι η τακτική κατάρτιση αυξάνει τις ευκαιρίες απασχόλησης, ενώ μια επιπλέον χρονιά στο σχολείο ή σε κατάρτιση αυξάνει τον ατομικό μισθό σχεδόν κατά 10% στη διάρκεια μιας επαγγελματικής ζωής.

Αυξήθηκε κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες ο αριθμός των πολιτών ηλικίας 25-64 ετών που συμμετείχαν σε εκπαίδευση ή κατάρτιση μεταξύ 2000 και 2006.

Ένα πολύ καλά καταρτισμένο και προσαρμοσμένο εργατικό δυναμικό είναι σημαντικό για την τεχνολογική πρόοδο και την ανάπτυξη, καθώς αυξάνει την ικανότητα των χωρών να δημιουργήσουν νέες τεχνολογίες και να απορροφήσουν εκείνες που αναπτύχθηκαν αρχικά στο εξωτερικό. Η γνώση και οι ικανότητες των εργαζομένων είναι άμεσα συνδεδεμένες με την οικονομική ανάπτυξη.

Η ΕΕ διαθέτει ένα περιεκτικό σύνολο πολιτικών και στρατηγικών - σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο - προκειμένου να βελτιωθούν η γνώση και οι δεξιότητες των εργαζομένων. Παραδείγματος χάρη, ως αναπόσπαστο μέρος της δια βίου μάθησης, η συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση είναι μια προτεραιότητα της ΕΕ, δεδομένου ότι βοηθάει να παρέχονται στους πολίτες οι δεξιότητες που ζητούνται στην αγορά εργασίας.

Συγκεκριμένα προγράμματα

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο είναι ένα από τα κύρια χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ για την επένδυση στους ανθρώπους, τη στήριξη τους ώστε να διευρύνουν την εκπαίδευση και τις δεξιότητές τους και τη βελτίωση των επαγγελματικών τους προοπτικών. Μεταξύ των άλλων, βοηθάει τους πολίτες της Ένωσης παρέχοντας χρηματοοικονομική στήριξη για δράσεις, όπως κατάρτιση και βελτίωση των δεξιοτήτων. Για το σκοπό αυτό, το ΕΚΤ επενδύει €10 δισεκατομμύρια ετησίως σε όλα τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες.

Το πρόγραμμα δια βίου μάθησης της ΕΕ περιλαμβάνει διάφορες πρωτοβουλίες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Με προϋπολογισμό ανερχόμενο περίπου στα €7 δισεκατομμύρια για την περίοδο 2007-13, οι πολίτες μπορούν να ακολουθήσουν ενθαρρυντικές ευκαιρίες μάθησης σε όλα τα στάδια της ζωής τους και σε όλη την Ευρώπη.

Στο μεταξύ, το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων συνδέει μεταξύ τους τα συστήματα επαγγελματικών προσόντων των χωρών

ούτως ώστε οι εργοδότες και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να μπορούν ευκολότερα να κατανοήσουν τα επαγγελματικά προσόντα των αλλοδαπών υποψηφίων. Αποβλέπει στο να προωθεί την κινητικότητα των πολιτών και να διευκολύνει τη δια βίου μάθησή τους.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση υποστηρίζει την κατάρτιση όσων απολύθηκαν λόγω αλλαγών στις παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Βελτιώνοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας, μπορείτε να αυξήσετε τις επαγγελματικές και εισοδηματικές σας ευκαιρίες. Επιπλέον, η αύξηση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας των εργαζομένων συμβάλλει στην εξάλειψη των φραγμών που εμποδίζουν τους ανθρώπους να εισέλθουν στην αγορά εργασίας, ενώ η κατάρτιση μπορεί να βοηθήσει τους ηλικιωμένους εργαζόμενους να παραμείνουν ενεργοί στην αγορά εργασίας. Με τον τρόπο αυτό, καταπολεμείται η κοινωνική ανισότητα και ο κοινωνικός αποκλεισμός και υποστηρίζονται τα συστήματα κοινωνικής προστασίας.

Αυτές οι πολιτικές συντείνουν στο να σας εξασφαλίσουν την απόκτηση των απαραίτητων δεξιοτήτων προκειμένου να μάθετε και να καινοτομήσετε σε μια νέα εποχή γρήγορης αλλαγής και μάθησης, καθιστώντας πιο ανταγωνιστικές τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

Η οικονομική ολοκλήρωση, η ραγδαία παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογική εξέλιξη σημαίνουν

ότι οι εργαζόμενοι της ΕΕ πρέπει να μπορούν να αντιμετωπίσουν και να διαχειριστούν τις επιπτώσεις της αλλαγής. Η ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων σας βοηθά να είστε προσαρμόσιμοι στην αλλαγή και να παραμένετε σε θέση εργασίας: αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η κατάρτιση και η προσαρμοστικότητα είναι κύρια τμήματα της στρατηγικής για την ευελιξία με ασφάλεια της ΕΕ. Η ευελιξία με ασφάλεια είναι μια πολιτική που προωθεί ένα συνδυασμό ευέλικτων αγορών εργασίας, εργασιακών σχέσεων και ευέλικτης οργάνωσης της εργασίας καθώς και υψηλό επίπεδο ασφάλειας απασχόλησης και εισοδήματος.

Η ΕΕ αποσκοπεί επίσης στο να προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και εργαζομένων και μεταξύ των εργοδοτών, των συνδικάτων, της κοινωνίας πολιτών και των ιδρυμάτων κατάρτισης. Η δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο επιτρέπει την οικοδόμηση αυτών των διασυνδέσεων, οι οποίες μπορούν να καταστήσουν την κατάρτιση ακόμα πιο κατάλληλη και αποτελεσματική.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Μια μελλοντική πρόκληση θα είναι το πώς θα αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού και της αυξανόμενης ανάγκης διατήρησης των εργαζομένων στο εργατικό δυναμικό.

Έχοντας υπόψη αυτή την πρόκληση, η ΕΕ θα συνεχίσει τις εργασίες της για να εξασφαλίσει ότι οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι είναι από τους καλύτερους του κόσμου: καλά καταρτισμένοι και εκπαιδευμένοι, με τις δεξιότητες που ικανοποιούν τις απαιτήσεις της οικονομίας της γνώσης και τους επιτρέπουν να προοδεύσουν.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A1](#) Ανεργία και ποιότητα στην εργασία
- > [A2](#) Ευελιξία με ασφάλεια
- > [E1](#) Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- > [E3](#) Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ανθρώπινο κεφάλαιο και δεξιότητες
http://ec.europa.eu/employment_social/employment_analysis/human_en.htm
- > Δια βίου μάθηση
http://ec.europa.eu/education/policies/III/III_en.html
- > Ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων
http://ec.europa.eu/education/policies/educ/eqf/index_en.html

A4 Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Αναδιάρθρωση

Η αναδιάρθρωση δεν είναι κάτι καινούργιο, γίνεται όμως ολοένα και πιο συχνή - ένας στους τρεις υπαλλήλους εργάζεται σε εταιρεία που ιδρύθηκε το πολύ πριν από 10 χρόνια. Η αναδιάρθρωση επηρεάζει όλες τις εταιρείες ανεξάρτητα από το μέγεθός τους. Η ΕΕ επιδιώκει να προβλέψει την αλλαγή και να βοηθήσει να προετοιμαστούν οι εργαζόμενοι, οι περιφέρειες και οι επιχειρήσεις για τη διαχείριση της διαδικασίας αναδιάρθρωσης. Αποσκοπεί, επομένως, στο να μπορείτε να αντιμετωπίσετε την αλλαγή και να προβλέψετε την αναδιάρθρωση, υποστηρίζοντας τη βιομηχανική, οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των τομέων και των ανθρώπων που επηρεάζονται από αυτή και βοηθώντας σας να αναπτύξετε τις δεξιότητες και τις γνώσεις σας.

Γνωρίζετε ότι;

Κατά μέσο όρο, παρότι το 10% των εταιρειών εξαφανίζεται κάθε χρόνο, τόσες ακριβώς δημιουργούνται.

Τις τελευταίες δεκαετίες, εξελίχθηκε η κατανομή των εργαζομένων της ΕΕ στους οικονομικούς τομείς: μεταξύ 1977 και 2002, περισσότερες από 44 εκατομμύρια θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν στις υπηρεσίες εν συγκρίσει με την απώλεια 7 και 7,5 εκατομμυρίων στη βιομηχανία και στη γεωργία αντίστοιχα.

Η «αναδιάρθρωση» είναι ένα ιδιαίτερο είδος βιομηχανικής αλλαγής που χαρακτηρίζεται γενικά από μια απότομη διαδικασία προσαρμογής προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι γενικές οικονομικές συνθήκες. Μπορεί να διακριθεί από τη διαρθρωτική αλλαγή η οποία είναι μια μόνιμη διαδικασία ανάπτυξης και προσαρμογής σε μια δοθείσα επιχείρηση ή ένα δοθέντα τομέα. Η ΕΕ θέσπισε νομοθεσία για να στηρίξει τη διαχείριση της αναδιάρθρωσης και την προστασία των εργαζομένων, όπως κανόνες που προσδιορίζουν τα ζητήματα για τα οποία εσείς - ως εργαζόμενοι - πρέπει να ενημερώνεστε και να ζητείται η γνώμη σας. Αναλαμβάνει επίσης προληπτικές δράσεις, όπως μελέτες και αναλύσεις των επιπτώσεων νέων πολιτικών.

Επιπλέον, αναλαμβάνει δράση για να μπορέσει να προβλέψει και να διαχειριστεί την αλλαγή στους τομείς που συνδέονται έμμεσα με την απασχόληση: η πολιτική για τη βιομηχανία και για τον τομέα επιχειρήσεων της ΕΕ, για παράδειγμα, βοηθάει στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών ώστε να υπάρξει μακροχρόνια οικονομική και τεχνολογική ανάπτυξη, και διευκολύνει την πρόβλεψη της αλλαγής. Προωθώντας ένα συνδυασμό ευέλικτων αγορών εργασίας, μορφών οργάνωσης της εργασίας και εργασιακών σχέσεων καθώς και υψηλό επίπεδο ασφάλειας απασχόλησης και εισοδήματος, η στρατηγική για την ευελιξία με ασφάλεια της Ένωσης επιδιώκει επίσης την προώθηση συνθηκών ώστε να μπορείτε να προσαρμόζεστε στην αλλαγή, να παραμένετε στην αγορά εργασίας και να προοδεύετε στην επαγγελματική σας ζωή.

Ομάδα δράσης και φόρα

Μια ομάδα δράσης προάγει τη σύγκλιση μεταξύ διαφόρων στόχων, πολιτικών και δράσεων της ΕΕ αναφορικά με την αναδιάρθρωση, ενώ το φόρουμ της ΕΕ για την απασχόληση και την αναδιάρθρωση παρακολουθεί τις αλλαγές και βελτιώνεται ότι συνδυάζονται σωστά οι διάφορες πρωτοβουλίες. Δεδομένου ότι οι μικρομεσαίες

επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν το 99% όλων των εταιρειών, η ΕΕ εγκαίνιασε ένα φόρουμ το 2007, το οποίο εστιάζεται στην αναδιάρθρωση που επηρεάζει τις ΜΜΕ προκειμένου να υπογραμμίσει τις προκλήσεις και να προωθήσει την ανταλλαγή βέλτιστης πρακτικής.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Συχνά οι εργαζόμενοι αισθάνονται ότι απειλούνται από την αναδιάρθρωση, η οποία μπορεί επίσης να αποτελέσει μια θετική δύναμη: αποτελεί κινητήρια δύναμη αλλαγής, που βοηθά να αυξηθεί η παραγωγικότητα και να εισαχθούν νέες τεχνολογίες. Η νομοθεσία και οι πολιτικές της ΕΕ στοχεύουν στο να είστε σε θέση να προβλέψετε και να αντιδράσετε στην αναδιάρθρωση. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ εάν μια εταιρεία εξαγοραστεί από άλλη, οι εργαζόμενοι της εξαγορασμένης εταιρείας διατηρούν τη σύμβαση εργασίας τους με το νέο εργοδότη, με τους όρους που ίσχυαν πριν την εξαγορά. Η διαχείριση της αλλαγής υποστηρίζει επίσης τη βιώσιμη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής, και επομένως συμβάλλει στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας.

Επωφελείστε επίσης από τις επιπτώσεις που δημιουργεί η χρηματοδότηση της ΕΕ, μέσω της

υποστήριξης προληπτικών δράσεων και κατάρτισης. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, για παράδειγμα, χρηματοδοτεί προγράμματα για να μπορέσετε να βελτιώσετε την εκπαίδευση και τις δεξιότητές σας, ενώ το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση στοχεύει στη στήριξη όσων απολύθηκαν εξαιτίας αλλαγών στις παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες.

Για να συμπληρωθούν αυτές οι πολιτικές, η ΕΕ προωθεί τον ισχυρό *κοινωνικό διάλογο*. Ο κοινωνικός διάλογος είναι ο διάλογος μεταξύ των εργοδοτών και των συνδικάτων και μεταξύ αυτών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να βοηθήσουν την ΕΕ - και επομένως εσάς - αναπτύσσοντας τρόπους πρόβλεψης των διαρθρωτικών αλλαγών, μπορούν επίσης να ειδοποιήσουν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ αναφορικά με σχετικές τομεακές εξελίξεις δεδομένων των ειδικών τους γνώσεων σε συγκεκριμένους τομείς.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ θα συνεχίσει να εργάζεται για τη χάραξη πολιτικών υψηλής ποιότητας ώστε να μπορούν να προβλέπονται οι αλλαγές, να αναπτυχθεί η ικανότητα προσαρμογής των εργαζομένων και να συμμετέχουν στη ζωή της επιχείρησής τους μέσω από μια ενεργό εταιρική σχέση.

Στις ειδικές προκλήσεις, περιλαμβάνονται η εξασφάλιση συνάφειας μεταξύ των διαφόρων πολιτικών σχετικών με την αναδιάρθρωση, η μακροπρόθεσμη προοπτική για να εξασφαλιστεί ότι οι οικονομικοί και κοινωνικοί φορείς μπορούν να δράσουν αποτελεσματικά και η διασφάλιση ότι μπορούν να συμμετάσχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A2](#) Ευελιξία με ασφάλεια
- > [E1](#) Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- > [E3](#) Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση
- > [F2](#) Κοινωνικός διάλογος

Περισσότερες πληροφορίες

- > Αναδιάρθρωση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=103&langId=en>
- > Ευρωπαϊκό παρατηρητήριο της αλλαγής <http://www.eurofound.europa.eu/emcc/>
- > Συμβουλευτική επιτροπή βιομηχανικών μεταλλαγών CCMI, ΕΟΚΕ http://eesc.europa.eu/sections/ccmi/index_en.asp

B Δικαιώματα στην εργασία

Η διατήρηση των εργαζομένων ασφαλείς και υγιείς αποτελεί κύρια προτεραιότητα για την Ένωση. Έχει λάβει μέτρα για να εξασφαλίσει ότι προστατεύεστε στην εργασία, κοινές δε προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας καθορίζονται και τηρούνται από τα κράτη μέλη. Οι ελάχιστες προδιαγραφές που καθιέρωσε η ΕΕ βοηθούν στο να εξασφαλίζεται ότι η αγορά εργασίας είναι ανοιχτή και ότι υπάρχει ευελιξία για τους εργαζόμενους όσον αφορά τις εργασιακές συμβάσεις. Νομοθετώντας, η ΕΕ έχει βελτιώσει την ασφάλεια των υπαλλήλων και έχει μειώσει τον αριθμό ατυχημάτων που συμβαίνουν στο χώρο εργασίας. Η ΕΕ συνεργάζεται επίσης με τους κοινωνικούς εταίρους για να εξασφαλίσει ότι η νομοθεσία περί δικαιωμάτων των εργαζομένων αντιμετωπίζει με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο τα πιο σημαντικά ζητήματα.

Γνωρίζετε ότι;

Το ποσοστό εργασίας ορισμένου χρόνου αυξάνεται, αντιπροσωπεύοντας το 14% της συνολικής απασχόλησης στην ΕΕ των 25.

Το 35% των εργαζομένων αισθάνεται ότι η εργασία τους θέτει σε κίνδυνο την υγεία τους.

Τα δικαιώματα των εργαζομένων είναι ένας πολύ σημαντικός τομέας της ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής και ένας από τους τομείς όπου η ΕΕ έχει αναλάβει τις περισσότερες δράσεις και είχε το μεγαλύτερο αντίκτυπο. Βελτίωσε σημαντικά τις συνθήκες εργασίας και εξασφάλισε τα βασικά δικαιώματα των εργαζομένων, για παράδειγμα,

περιορίζοντας τις ώρες εργασίας, καθιστώντας ασφαλέστερες τις συνθήκες εργασίας και εξασφαλίζοντας τη χορήγηση αποζημίωσης σε περίπτωση τραυματισμού. Χάρη στη νομοθεσία της Ένωσης, οι εργαζόμενοι είναι πιο ασφαλείς και τυγχάνουν περισσότερο αμερόληπτης μεταχείρισης.

Θέτοντας κοινές προδιαγραφές

Τα κράτη μέλη οφείλουν να πληρούν τις κοινές προδιαγραφές που έχουν καθοριστεί από την ΕΕ. Οι προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας έχουν καθιερωθεί για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια των εργαζομένων και να μειωθεί ο αριθμός των ατυχημάτων και των θανάτων εξαιτίας ατυχημάτων και νόσων που σχετίζονται με την εργασία.

Οι κανόνες ασφάλειας έχουν οδηγήσει σε μεγαλύτερη παραγωγικότητα της εργασίας, καθώς οι εργαζόμενοι μπορούν να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στην εργασία και λιγότερο χρόνο στο σπίτι για ανάρρωση, το οποίο, με τη σειρά του, ωφελεί την ευρωπαϊκή οικονομία, καθώς οι

υπάλληλοι, που εργάζονται και δεν αναρρώνουν, παράγουν περισσότερα κέρδη.

Οι προδιαγραφές καθιερώθηκαν επίσης από την ΕΕ προκειμένου να δοθούν δίκαιες συνθήκες στους εργαζόμενους. Η ευρωπαϊκή αγορά απασχόλησης έχει εξελιχθεί σημαντικά και υπάρχουν όλο και περισσότεροι εργαζόμενοι που δεν έχουν παραδοσιακές συμβάσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης. Για παράδειγμα, το να μπορεί κανείς να υπογράψει μια σύμβαση μερικής απασχόλησης ή εποχιακής εργασίας προσφέρει στους εργαζόμενους σημαντική ευελιξία ώστε να αφιερώσουν χρόνο στην οικογένειά τους ή να φροντίσουν άλλες υποχρεώσεις.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Με τη νομοθεσία της ΕΕ στον τομέα των δικαιωμάτων των εργαζομένων, είστε πιο ασφαλείς στη δουλειά σας. Περιστατικά ατυχήματος ή θανάτου από ατυχήματα που σχετίζονται με την εργασία έχουν μειωθεί αξιοσημείωτα χάρη στη δράση της Ένωσης. Αυτό συνέβαλε επίσης στη βελτίωση των γενικών συνθηκών εργασίας μέσα από πρότυπες ώρες εργασίας, ελάχιστα δικαιώματα σε διαλείμματα ανάπαυσης και σε ημέρες άδειας, καθώς και σε άλλες παροχές. Οι σημερινές συνθήκες εργασίας είναι πολύ πιο άνετες από ό,τι ήταν στο παρελθόν.

Έχετε, επιπλέον, υψηλότερο βαθμό ευελιξίας από ό,τι είχατε ποτέ. Με διάφορα είδη συμβάσεων, έχετε στη διάθεσή σας επιλογές και δεν είστε υποχρεωμένοι να υπογράψετε σύμβαση πλήρους απασχόλησης εάν δεν αποτελεί για σας την καλύτερη επιλογή. Έχετε επίσης περισσότερη ευελιξία όσον αφορά την αλλαγή εργασίας, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος να εργαστείτε στο εξωτερικό.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ έχει καταβάλει σημαντικό έργο για να εξασφαλίσει τα δικαιώματα των εργαζομένων εντός των συνόρων της. Ωστόσο, η ευρωπαϊκή αγορά εργασίας υφίσταται εκτεταμένες αλλαγές: οι εργαζόμενοι εγκαταλείπουν τις παραδοσιακές συμβάσεις εργασίας, όλο και περισσότεροι άνθρωποι εισέρχονται στο εργατικό δυναμικό και ο ευρωπαϊκός πληθυσμός γηράσκει. Πρέπει να ληφθούν υπόψη όλες αυτές οι αλλαγές ώστε να διασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι καλύπτονται πλήρως για οποιαδήποτε αδικία ή οποιοδήποτε άλλον κίνδυνο.

Οι εργαζόμενοι αντιμετωπίζουν επίσης διαφορετικούς κινδύνους από ό,τι στο παρελθόν. Πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες σε εθνικό και

ευρωπαϊκό επίπεδο για να προστατευτούν οι εργαζόμενοι από τις νέες απειλές κατά της υγείας - ιδιαίτερα όσες σχετίζονται με το στρες, την παρενόχληση και τη βία στο χώρο εργασίας. Η κοινοτική στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, για την περίοδο 2007-12, σκιαγραφεί το έργο που πρέπει να επιτελεστεί σε όλα τα επίπεδα για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια των εργαζομένων ανάμεσα σε καινούργιους και ανακλύπτοντες κινδύνους.

Η ΕΕ οφείλει να εξασφαλίσει ότι εγκρίνονται και επιβάλλονται πλήρως οι προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας σε εθνικό επίπεδο ούτως ώστε οι εργαζόμενοι να προστατεύονται πλήρως σε κάθε κράτος μέλος.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του δελτίου Δικαιώματα στην εργασία, να συμβουλευτείτε όλα τα πληροφοριακά δελτία της σειράς Β.

- > [C5](#) Συντάξεις
- > [C6](#) Υγεία και μακροχρόνια φροντίδα

Περισσότερες πληροφορίες

- > Εργατικό δίκαιο
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=157&langId=en>
- > Υγεία και ασφάλεια στην εργασία
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=148&langId=en>

B1 Δικαιώματα στην εργασία

Υγεία και ασφάλεια στην εργασία

Η βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας είναι μια συλλογική ανησυχία για την ΕΕ, τα κράτη μέλη και για σας, τόσο από ανθρωπιστική όσο και από οικονομική θεώρηση. Θεμελιώδες στοιχείο της ποιότητας της εργασίας είναι το ασφαλές και υγιεινό περιβάλλον εργασίας. Η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία είναι τώρα μια από τις πιο σημαντικές και πιο ανεπτυγμένες πτυχές της πολιτικής για την απασχόληση και τις κοινωνικές υποθέσεις της ΕΕ, που στηρίζεται στο άρθρο 137 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Χάρη στην έγκριση και την εφαρμογή κατά τις πρόσφατες δεκαετίες ενός συνόλου οδηγιών της ΕΕ, κατέστη δυνατό να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας στα κράτη μέλη της Ένωσης και να σημειωθεί σημαντική πρόοδος στη μείωση των επιπτώσεων των επαγγελματικών ατυχημάτων και ασθενειών. Η εφαρμογή της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας συμβάλλει στην καλύτερη υγεία και οικονομική ανάπτυξη ολόκληρης της ΕΕ.

Γνωρίζετε ότι;

Ο αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων στο χώρο εργασίας μειώθηκε κατά 23% μεταξύ 2000 και 2005 στην ΕΕ των 15.

Το ποσοστό ατυχημάτων (x100 000 απασχολούμενων εργαζομένων) στο χώρο εργασίας, που απαιτούσαν περισσότερες από τρεις μέρες απουσίας, μειώθηκε από 100 σε 83 (-17%) κατά την ίδια περίοδο.

Το σύνολο των υφιστάμενων διατάξεων της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας έχει αναπτυχθεί με στόχο να καλυφθεί ο μέγιστος αριθμός κινδύνων με την ελάχιστη νομοθεσία. Η οδηγία-πλαίσιο αριθ. 89/391/ΕΚ καθορίζει τις κύριες αρχές πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων. Άλλες οδηγίες για την υγεία και ασφάλεια ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις, παραδείγματος χάρη, για τους χώρους εργασίας, τους εξοπλισμούς εργασίας, την έκθεση σε χημικές ουσίες, τις καρκινογόνες ουσίες, τους φυσικούς και βιολογικούς παράγοντες, ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων, κλπ.

Το 2007, παρουσιάστηκε η στρατηγική της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας για την περίοδο 2007-2012, η οποία έλαβε θετική στήριξη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Στόχος της είναι να συνεχιστεί η καλή εργασία που επιτελέστηκε μέχρι τώρα, θέτοντας συγχρόνως ακόμα πιο φιλόδοξους στόχους, όπως μείωση κατά 25% του συνολικού αριθμού ατυχημάτων στο χώρο εργασίας μέχρι το 2012.

Ο ρόλος των κρατών μελών

Είναι θεμελιώδες να εφαρμόζεται αποτελεσματικά το κοινοτικό κεκτημένο προκειμένου να προστατεύονται η ζωή και η υγεία των εργαζομένων και να εξασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός της μεγάλης ευρωπαϊκής αγοράς τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης.

Η καλύτερη συμμόρφωση προς την κοινοτική νομοθεσία θα συμβάλει αποτελεσματικά στη μείωση του

αριθμού ατυχημάτων στο χώρο εργασίας καθώς και των επαγγελματικών ασθενειών. Για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει να ενισχυθεί η δέσμευση του καθενός τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Ως θεματοφύλακας των συνθηκών, η Επιτροπή θα εξασφαλίσει την αποτελεσματική μεταφορά και εφαρμογή των κοινοτικών οδηγιών στα εθνικά δίκαια. Θα βοηθήσει τα κράτη μέλη εν προκειμένω,

αλλά θα βρίσκεται σε μέγιστη εγρήγορση και θα προωθήσει διαδικασίες επί παραβάσει, εφόσον χρειαστεί, όπως άλλωστε έχει ήδη συμβεί.

Τα κράτη μέλη, από την πλευρά τους, είναι υποχρεωμένα να εξασφαλίσουν τη μεταφορά και την εφαρμογή των κοινοτικών οδηγιών στο εθνικό τους δίκαιο.

Η Επιτροπή Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας, αποτελούμενη από εκπροσώπους των εθνικών

υπηρεσιών επιθεωρήσεως εργασίας, επικουρεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών σωμάτων επιβολής του νόμου.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία παρέχει πληροφορίες για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας, συμβάλλοντας στην ερμηνεία της νομοθεσίας της ΕΕ ως προς το θέμα αυτό.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Μέσω της δράσης της ΕΕ στον τομέα αυτό, βιώνετε καλύτερες συνθήκες εργασίας σε όλη την Ένωση: η ασφάλεια στο χώρο εργασίας αυξήθηκε, οι επαγγελματικοί κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια αξιολογούνται και λαμβάνονται μέτρα προστασίας. Λαμβάνεται υπόψη η όλη ευεξία σας στο χώρο εργασίας, περιλαμβανομένων των σωματικών και ψυχοκοινωνικών κινδύνων. Επίσης, οι εργοδότες σας γνωρίζουν καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να καταστήσουν ασφαλέστερο το χώρο εργασίας και να είστε πιο ενήμεροι για τους κινδύνους που αντιμετωπίζετε και τον τρόπο με τον οποίο μπορείτε να τους διαχειριστείτε. Δράση στο επίπεδο της Ένωσης σημαίνει ότι προστατεύεστε με το ίδιο επίπεδο ελάχιστων απαιτήσεων υγείας και ασφάλειας, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο εργάζεστε. Τα κράτη μέλη μπορούν

να διατηρήσουν ή να υιοθετήσουν πιο προστατευτικά μέτρα.

Επιπλέον, επωφελείστε από έμμεσα οφέλη όπως την αύξηση της οικονομικής ανάπτυξης: η έλλειψη αποτελεσματικής προστασίας για την εξασφάλιση υγείας και ασφάλειας στην εργασία μπορεί να οδηγήσει σε κατ' επανάληψη απουσία εργαζομένων λόγω ατυχημάτων στο χώρο εργασίας και επαγγελματικών ασθενειών, με σημαντική δυσμενή επίπτωση στην οικονομία. Η νομοθεσία της ΕΕ αποσκοπεί στο να αφιερώσουν οι πολίτες λιγότερο χρόνο για την ανάρρωση λόγω ατυχήματος ή ασθένειας που σχετίζεται με την εργασία, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι ώρες παραγωγικότητας, οι οποίες με τη σειρά τους ενισχύουν την οικονομική ανάπτυξη.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Παρόλο που η ΕΕ έχει επιτελέσει σημαντική πρόοδο, μένουν ακόμα πολλά να γίνουν για να καταστεί η ευεξία στο χώρο εργασίας μια απτή πραγματικότητα για τους ευρωπαίους πολίτες. Η *στρατηγική της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία για την περίοδο 2007-12* καθορίζει πολλά από τα θέματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν τα προσεχή έτη. Η εξασφάλιση της υιοθέτησης και της πλήρους εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο παραμένει μια πρόκληση. Στενότερη συνεργασία μεταξύ ΕΕ και κρατών μελών απαιτείται για να διασφαλιστεί ότι ισχύουν και επιβάλλονται σωστά οι κατάλληλοι

εθνικοί κανονισμοί που μεταφέρουν τις οδηγίες της Ένωσης στο εθνικό δίκαιο.

Για την αποτελεσματική ανάπτυξη μιας ουσιαστικής παιδείας με άξονα τη πρόληψη, η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία πρέπει να ενσωματωθούν στα εθνικά προγράμματα σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης και της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει επίσης να δοθεί στις μικρού και μεσαίου μεγέθους εταιρείες που δεν διαθέτουν τους ίδιους πόρους με τις μεγαλύτερες για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο
- > [F2](#) Κοινωνικός διάλογος

Περισσότερες πληροφορίες

- > Υγεία και ασφάλεια στην εργασία <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=148&langId=en>
- > Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία <http://osha.europa.eu/>

B2 Δικαιώματα στην εργασία

Εργατικό δίκαιο

Η ΕΕ, καταβάλλοντας σημαντικές προσπάθειες για να εγγυηθεί τα δικαιώματα των εργαζομένων, ενέκρινε νομοθεσία που καθορίζει τα ελάχιστα πρότυπα εργασίας που πρέπει να πληρούνται σε όλα τα κράτη μέλη. Επιπλέον, στόχος του εργατικού δικαίου της Ένωσης είναι να εξασφαλίσει ότι η ελευθερία της ενιαίας αγοράς δεν επιδεινώνει τα πρότυπα εργασίας και δεν δημιουργεί αθέμιτο ανταγωνισμό. Καθώς η ΕΕ εκσυγχρονίζει το εργατικό δίκαιο, προσφέρει σε εσάς και τον εργοδότη σας μεγαλύτερη ευελιξία προκειμένου να απολαμβάνετε μεγαλύτερη ασφάλεια απασχόλησης σε όλη την επαγγελματική σας ζωή.

Γνωρίζετε ότι;

Το 2005, ο αριθμός των ανθρώπων που εργάζονταν με σύμβαση διαφορετική από την πρότυπη, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αποτελούσε σχεδόν το 40% του εργατικού δυναμικού της ΕΕ των 25.

Η μερική απασχόληση αποτελεί το 18% της συνολικής απασχόλησης.

Οι εργασιακές συνθήκες στα κράτη μέλη μπορεί να είναι αρκετά πολύπλοκες, καθώς πολλοί εργαζόμενοι δεν θεωρούνται πλήρως ενσωματωμένοι στην αγορά εργασίας. Αυτό οφείλεται εν μέρει στην εμφάνιση διαφόρων μορφών απασχόλησης, εκ των οποίων η μερική απασχόληση ή η απασχόληση καθορισμένης διάρκειας, καθώς και στην εργασία μέσω ιδιωτικών γραφείων ευρέσεως εργασίας που γίνεται ολοένα και πιο διαδεδομένη στην Ευρώπη.

Η ΕΕ έχει αναλάβει δράση για να εξασφαλίσει ότι όλοι οι εργαζόμενοι προστατεύονται και επωφελούνται από όμοια δικαιώματα, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται ή από το είδος εργασίας στην οποία απασχολούνται. Η Ένωση διασφαλίζει επίσης ότι όλα τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το ευρωπαϊκό εργατικό δίκαιο στις εθνικές τους νομοθεσίες.

Ευρωπαϊκή συνεργασία

Η ΕΕ έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο στη συγκέντρωση όλων των ενδιαφερόμενων φορέων για την έναρξη διαλόγου σχετικά με το εργατικό δίκαιο. Οι εθνικές κυβερνήσεις, τα συνδικάτα, οι εργατικές οργανώσεις και άλλοι κοινωνικοί εταίροι συναντήθηκαν με την ΕΕ για να διαπραγματευθούν και να συμφωνήσουν για τον καλύτερο τρόπο

εκσυγχρονισμού και εξέλιξης του εργατικού δικαίου. Με τον τρόπο αυτό, η ΕΕ μπορεί να εγγυηθεί ότι λαμβάνονται υπόψη όλες οι απόψεις κατά την εξέταση των μελλοντικών προκλήσεων του εργατικού δικαίου και ότι η κοινοτική νομοθεσία μπορεί να ικανοποιήσει πλήρως τις απαιτήσεις της μεταβαλλόμενης αγοράς εργασίας.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η δράση της ΕΕ στο τομέα του εργατικού δικαίου προσφέρει στους εργαζόμενους μεγαλύτερη ευελιξία και μειώνει το διαχωρισμό της αγοράς εργασίας. Όσοι είναι άνεργοι ή αποκομμένοι από την αγορά εργασίας έχουν περισσότερες ευκαιρίες να βρουν μια απασχόληση και με τον τρόπο αυτό να ενταχθούν πιο εύκολα στην αγορά εργασίας.

Σαν εργαζόμενοι, έχετε επίσης περισσότερη ελευθερία αναφορικά με την επαγγελματική σας ζωή. Έχετε τώρα περισσότερες επιλογές από ποτέ όσον αφορά τη διευθέτηση των ωρών εργασίας και των ευκαιριών επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Η νομοθεσία της Ένωσης διασφαλίζει ότι απολαμβάνετε ευελιξία και μπορείτε να βρείτε

μια ισορροπία μεταξύ οικογενειακής ζωής, εργασίας και εκπαίδευσης, χωρίς να αδικείστε από άποψη επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

Επιπλέον, το εργατικό δίκαιο εγγυάται τα δικαιώματα των εργαζομένων όταν αποφασίσουν να αλλάξουν θέση εργασίας ή όταν ο εργοδότης είναι ανίκανος να εκπληρώσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις. Παραχωρεί επίσης δικαιώματα στους εργαζόμενους ώστε να ενημερώνονται και να μπορούν να εκφράσουν τη γνώμη τους αναφορικά με μείζονα ζητήματα που σχετίζονται με τη ζωή της εταιρείας, ιδιαίτερα όταν κινδυνεύει η θέση του εργαζόμενου.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στον τομέα του εργατικού δικαίου, αλλά μένουν ακόμα πολλά να γίνουν. Η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας συνεχίζεται, πρέπει δε η ΕΕ να εντείνει τις προσπάθειές της για να θέσει ένα τέλος στην αδήλωτη εργασία.

Περαιτέρω προσπάθεια απαιτείται επίσης για να καταστούν οι αγορές εργασίας πιο αλληλέγγυες και πιο ανταποκρινόμενες στην καινοτομία και την αλλαγή. Μολονότι πολλοί άνθρωποι δεν είναι ακόμα πλήρως ενσωματωμένοι στην αγορά

εργασίας, δεν έχουν ακόμα αναγνωριστεί πλήρως οι μη παραδοσιακές μορφές απασχόλησης.

Η αυξανόμενη κινητικότητα των εργαζομένων αποτελεί βασική προτεραιότητα της ΕΕ και το εργατικό δίκαιο πρέπει να προσαρμοστεί ώστε να αντικατοπτρίζει αυτή την προτεραιότητα. Δύσκολη και περίπλοκη διαδικασία αποδεικνύεται προς το παρόν η αλλαγή θέσης εργασίας ή η μετακίνηση σε διαφορετική χώρα για εργασία. Το εργατικό δίκαιο πρέπει να υποστηρίξει την κινητικότητα των εργαζομένων στην ΕΕ.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A4](#) Αναδιάρθρωση
- > [B1](#) Υγεία και ασφάλεια στην εργασία
- > [D1](#) Επαγγελματική κινητικότητα
- > [F2](#) Κοινωνικός διάλογος

Περισσότερες πληροφορίες

- > Εργατικό δίκαιο
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=157&langId=en>

C Ένταξη και ισότητα

Η ΕΕ εργάζεται για να αντιμετωπίσει τον κοινωνικό αποκλεισμό, να εξασφαλίσει κατάλληλη κοινωνική προστασία και να προωθήσει μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς που να βασίζεται στις ίσες ευκαιρίες. Πρόοδος έχει σημειωθεί σε διάφορους τομείς, επιτυγχάνοντας μεγαλύτερη κοινωνική ευεξία, αλλά πολλά μένουν ακόμα να γίνουν. Δεν είναι απλώς θέμα ύπαρξης νόμων, αλλά έμπρακτης εγγύησης των ίσων ευκαιριών.

Γνωρίζετε ότι;

Οι γυναίκες αμείβονται κατά μέσο όρο 15% λιγότερο από τους άνδρες.

78 εκατομμύρια Ευρωπαίοι, εκ των οποίων 19 εκατομμύρια είναι παιδιά, ζουν στα όρια της φτώχειας.

Η προαγωγή της ισότητας και της κοινωνικής ένταξης σημαίνει να μπορεί ο καθένας, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων, να συμμετέχει πλήρως στον επαγγελματικό και κοινωνικό τομέα και να έχει ίση ευκαιρία να το πράξει.

Η αποστολή είναι πολύπτυχη. Μια πτυχή είναι η εξασφάλιση ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, βοηθώντας συγχρόνως τους ανθρώπους να δημιουργήσουν μια κατάλληλη ισορροπία μεταξύ οικογενειακού και επαγγελματικού βίου. Επίσης σημαντική είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων ούτως ώστε κανένα άτομο ή καμιά ομάδα ατόμων να τυχάνει λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης σε σχέση με άλλους λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Στο μεταξύ, άλλη μια προτεραιότητα είναι η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού

και της φτώχειας - συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας. Για το σκοπό αυτό, απαιτείται, για παράδειγμα, η παροχή αξιοπρεπούς και προσιτής στέγασης, η αντιμετώπιση των προβλημάτων των αστέγων και της υπερχρέωσης, και η εφαρμογή στρατηγικών για την ενεργητική ένταξη προκειμένου να εξασφαλιστεί η κινητοποίηση, μέσα από τις κοινωνικές πολιτικές, των ατόμων εκείνων που είναι ικανά να εργαστούν, παρέχοντας συγχρόνως ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο σε όσους βρίσκονται και θα παραμείνουν έξω από την αγορά εργασίας.

Μια άλλη πτυχή είναι η πρόβλεψη και η αντιμετώπιση των δημογραφικών αλλαγών - ιδίως της γήρανσης του πληθυσμού της Ευρώπης - διατηρώντας συγχρόνως αποτελεσματικά συστήματα κοινωνικής προστασίας, όπως κατάλληλες συντάξεις και υγειονομική και μακροχρόνια φροντίδα.

Κανείς δεν μένει έξω

Η ΕΕ αναλαμβάνει δράση για την ισότητα με πολυάριθμους τρόπους: με νομοθεσία, προγράμματα για τις ίσες ευκαιρίες και την ένταξη των ζητημάτων περί φύλου και διάκρισης σε όλες τις πτυχές της χάραξης πολιτικής - μια διαδικασία γνωστή ως *mainstreaming* (ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου).

Για τον κοινωνικό αποκλεισμό και την κοινωνική προστασία, η ΕΕ επιδιώκει να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Υποστηρίζει επίσης προγράμματα ευαισθητοποίησης, όπως το 2007 - Ευρωπαϊκό Έτος ίσων ευκαιριών για όλους και το 2010 - Ευρωπαϊκό Έτος καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Ως πολίτες της ΕΕ, έχετε δικαίωμα στην ίση μεταχείριση και σε μια ζωή χωρίς διακρίσεις – το δικαίωμα αυτό κατοχυρώνεται με νόμο - οι πολιτικές δε της ΕΕ λειτουργούν προκειμένου να συμβαίνει αυτό στην πράξη. Για παράδειγμα, είναι παράνομο βάσει του νόμου της ΕΕ να στερούμαι από κάποιον μια εργασία ή την πρόσβαση σε κατάρτιση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Συγχρόνως, η ΕΕ φροντίζει να μην μένουν έξω στο κρύο οι ευπαθείς ομάδες της κοινωνίας. Οι μεταρρυθμίσεις της κοινωνικής προστασίας και οι πολιτικές κοινωνικής ένταξης της Ευρώπης - οι οποίες συντονίζονται και ενθαρρύνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο - φαίνεται να αποφέρουν αποτελέσματα. Για παράδειγμα, τα ποσοστά απασχόλησης αυξήθηκαν για τους ηλικιωμένους

εργαζομένους. Η διευκόλυνση των ηλικιωμένων εργαζομένων να εισέλθουν ή να παραμείνουν σε εργασία αποτελεί σημαντικό μέρος της προώθησης των ίσων ευκαιριών για όλες τις ηλικίες, της στήριξης των ατόμων να παραμείνουν περισσότερο χρόνο στην ενεργό ζωή - η *ενεργός γήρανση* - και της αντιμετώπισης των προκλήσεων που θέτουν οι δημογραφικές αλλαγές.

Πράγματι, οι πολίτες της ΕΕ είναι σε θέση να επωφεληθούν από τη δράση της Ένωσης για την ισότητα και την κοινωνική ένταξη μέσα από ένα ευρύ φάσμα μεθόδων, όπως διευκρινίζεται λεπτομερέστερα στα άλλα πληροφοριακά δελτία αυτής της σειράς με θέμα την *Ένταξη και ισότητα*. Για να αναφέρουμε ένα παράδειγμα, η ΕΕ εργάζεται για να βελτιώσει την ένταξη των ατόμων με αναπηρίες.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί μέχρι σήμερα, δεν έχουν ακόμα λυθεί όλα τα προβλήματα και η Ευρώπη αντιμετωπίζει διαρκώς νέες κοινωνικές προκλήσεις. Για παράδειγμα, οι γυναίκες στην ΕΕ συνεχίζουν να κερδίζουν γενικώς 15% λιγότερα από τους άνδρες, παρά τους νόμους που εγγυώνται την ισότητα αμοιβής. Οι διακρίσεις φαίνεται να είναι ακόμα κοινוטυπία, για παράδειγμα, λόγω εθνοτικής καταγωγής, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, και η φτώχεια παραμένει ένα πρόβλημα στην Ευρώπη.

Η ΕΕ θα συνεχίσει και θα επεκτείνει τις προσπάθειές της για την προώθηση της ένταξης και της ισότητας. Θα ενισχύσει περαιτέρω, για παράδειγμα, τις πολιτικές ένταξης και καταπολέμησης των διακρίσεων. Θα συνεχίσει να πολεμά την παιδική φτώχεια και να στηρίζει το περαιτέρω άνοιγμα της αγοράς εργασίας στους ηλικιωμένους εργαζόμενους. Και θα συνεχίσει να παροτρύνει την παροχή κατάλληλης υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας - με σκοπό την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για τον καθένα.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του δελτίου Ένταξη και ισότητα, συμβουλευτείτε όλα τα πληροφοριακά δελτία της σειράς C.

> [F1 Κοινωνική ατζέντα 2005-2010](#)

Περισσότερες πληροφορίες

> ΓΔ Απασχόληση

<http://ec.europa.eu/social/home.jsp?langId=en>

> 2007 Ευρωπαϊκό Έτος ίσων ευκαιριών για όλους

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=423&langId=el>

C1 Ένταξη και ισότητα

Ισότητα φύλων και εναρμόνιση μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου

Κατά κανόνα, οι γυναίκες και οι άνδρες έχουν ίσα δικαιώματα, ωστόσο στην πράξη υπάρχουν ακόμη διαφορές, ιδίως στην αγορά εργασίας. Η κατάσταση βελτιώνεται αλλά πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες ώστε να τεθούν σε ίση βάση οι γυναίκες και οι άνδρες. Ωστόσο, ο συνδυασμός επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής μπορεί να αποδειχτεί δύσκολος για τον καθένα, ιδιαίτερα για τις γυναίκες. Η ισότητα των φύλων είναι μια βασική αξία της ΕΕ την οποία προσπαθεί να προωθήσει μαζί με πρωτοβουλίες, προκειμένου να μπορούν πιο εύκολα οι γυναίκες και οι άνδρες να συνδυάζουν την επαγγελματική και την ιδιωτική ζωή.

Γνωρίζατε ότι;

Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών ανερχόταν στο 58,3% το 2007 - 14,2 μονάδες χαμηλότερα από των ανδρών (72,5%)

Οι γυναίκες αμείβονται κατά μέσο όρο 15% λιγότερο από τους άνδρες

Οι γυναίκες δεν απολαμβάνουν την ισότητα με τους άνδρες από ποικίλες απόψεις. Αυτό διαφαίνεται, λόγω χάρη, στις διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά την απασχόληση και την αμοιβή. Οι γυναίκες συνεχίζουν να υποεκπροσωπούνται σε θέσεις ευθύνης καθώς και σε ορισμένα επαγγέλματα ή τμήματα της οικονομίας, όπως τη μηχανολογία και την επιστήμη, και δυσανάλογα υψηλός αριθμός γυναικών απασχολείται σε εργασία με μειωμένο ωράριο. Και όλα

αυτά παρά το γεγονός ότι οι γυναίκες είναι, κατά μέσο όρο, πιο μορφωμένες από τους άνδρες.

Ένας από τους παράγοντες που εξηγούν τις ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών στην αγορά εργασίας είναι ο ανισόρροπος καταμερισμός των οικογενειακών ευθυνών: κατά βάση, οι γυναίκες ευθύνονται ακόμη για τις δουλειές του σπιτιού και για τη φροντίδα των παιδιών και άλλων εξαρτώμενων μελών της οικογένειας.

Προαγωγή της ισότητας των φύλων

Η ΕΕ προστατεύει το δικαίωμα στην ίση μεταχείριση γυναικών και ανδρών και υποστηρίζει δραστηριότητες για την προαγωγή της ισότητας των φύλων. Οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και της ισότητας των φύλων κατοχυρώνονται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν οδηγήσει στη χάραξη ειδικής νομοθεσίας και πολιτικών στον τομέα αυτό.

χάραξης πολιτικής - την αποκαλούμενη ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου. Πράγματι, η ισότητα των δύο φύλων αποτελεί μέρος της ατζέντας για την ανάπτυξη και την απασχόληση της ΕΕ και της στρατηγικής της για την απασχόληση, οι δε κοινωνικοί εταίροι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της ισότητας των δύο φύλων στο χώρο εργασίας.

Η ΕΕ χρηματοδοτεί επίσης πρωτοβουλίες και προγράμματα που προωθούν την ισότητα των φύλων, και εργάζεται για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πτυχές της

Σε κάθε κράτος μέλος της Ένωσης έχουν καθιερωθεί οργανισμοί ισότητας προκειμένου να παρέχονται πληροφορίες, απαντήσεις και νομικές συμβουλές στους πολίτες σχετικά με τα δικαι-

ώματά τους όσον αφορά την ισότητα των φύλων. Επιπλέον, το ευρωπαϊκό ινστιτούτο για την ισότητα των φύλων στο Βίλνιους, Λιθουανίας, θα παρέχει στο μέλλον πραγματογνωμοσύνη, θα βελτιώσει τις γνώσεις και θα αυξήσει την ορατότητα της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Η σημασία επίτευξης καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες υπογραμμίζεται στις προτεραιότητες του *Χάρτη πορείας για την ισότητα μεταξύ γυναικών*

και ανδρών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στον οποίο διατυπώνονται οι δράσεις για την περίοδο 2006-10. Αυτή η προτεραιότητα τονίζεται επίσης στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων, αντανακλώντας την αποφασιστικότητα των κρατών μελών της Ένωσης να υλοποιήσουν τις πολιτικές ισότητας φύλων. Θεσπίστηκε επίσης μια Ευρωπαϊκή Συμμαχία για τις οικογένειες προκειμένου να ενισχυθούν οι πολιτικές υπέρ της οικογένειας, σε πλήρη συμμόρφωση προς τις αρχές της ισότητας των φύλων.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η ΕΕ είναι μια πραγματική κινητήρια μηχανή για τις αλλαγές στον τομέα της ισότητας των φύλων και η κατάσταση των γυναικών έχει βελτιωθεί και στην αγορά εργασίας. Τα τελευταία χρόνια, οι γυναίκες αποτέλεσαν, για παράδειγμα, μεγάλο μέρος της αύξησης της απασχόλησης στην ΕΕ.

Το συνεκτικό σώμα νομοθεσιών περί ισότητας των φύλων της ΕΕ σημαίνει ότι δικαιούστε ίση μεταχείριση σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με την απασχόληση και την εργασία, όπως η αμοιβή, η πρόσβαση σε θέσεις εργασίας, η κατάρτιση, η γονική άδεια και η κοινωνική ασφάλιση. Επιπλέον, η νομοθεσία της ΕΕ απαγορεύει τις διακρίσεις μεταξύ γυναικών και ανδρών στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών.

Η ΕΕ ενθαρρύνει τις πολιτικές που συμβάλλουν στην καλύτερη εναρμόνιση μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου: παραδείγματος χάρη, η παροχή κατάλληλων παιδικών σταθμών καθώς και κατάλληλης γονικής άδειας και ευέλικτων μορφών ρυθμίσεων εργασίας που ωφελούν εξίσου τις γυναίκες και τους άνδρες. Τα οφέλη τέτοιων πολιτικών μπορεί να είναι πολυάριθμα, για παράδειγμα, ως προς τον καταμερισμό των οικογενειακών ευθυνών, την πρόσβαση σε θέσεις εργασίας, την αστική και πολιτική συμμετοχή, τις μεγαλύτερες δυνατότητες επαγγελματικής σταδιοδρομίας, την ικανοποίηση από την εργασία ή τη δημιουργία οικογένειας.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ δεσμεύεται να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την προώθηση της ισότητας των φύλων και τη στήριξη των ατόμων ώστε να συμβιβάσουν την επαγγελματική και οικογενειακή ζωή. Μια αποστολή της θα είναι η εξασφάλιση της κατάλληλης εφαρμογής και επιβολής της νομοθεσίας περί ισότητας των φύλων. Γενικότερα, η επίτευξη ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών συνεπάγεται την αντιμετώπιση των κοινωνικών και πολιτισμικών στερεοτύπων καθώς και την

ευαισθητοποίηση των ανδρών και την ενθάρρυνσή τους να αναλάβουν περισσότερες οικογενειακές ευθύνες. Μια ιδιαίτερη προτεραιότητα είναι η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας για τις γυναίκες: αυτό σημαίνει, λόγου χάρη, το κλείσιμο της ψαλίδας των αμοιβών μεταξύ γυναικών και ανδρών, τη συνέχιση της ανάπτυξης ρυθμίσεων ευέλικτης εργασίας για τις γυναίκες και τους άνδρες, και την παροχή υπηρεσιών ποιότητας φυλάξεως παιδιών και άλλων υπηρεσιών.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο
- > [C2](#) Η καταπολέμηση των διακρίσεων
- > [C4](#) Οι δημογραφικές αλλαγές και η γήρανση του πληθυσμού

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ισότητα των φύλων
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=418&langId=en>
- > Οι γυναίκες και οι άνδρες στη χάραξη πολιτικής
ec.europa.eu/employment_social/women_men_stats/index_en.htm
- > Ευρωπαϊκές Συμμαχίες για τις οικογένειες
ec.europa.eu/employment_social/families/index_en.html

C2 Ένταξη και ισότητα

Η καταπολέμηση των διακρίσεων

Μια από τις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ είναι ότι όλοι οι πολίτες της πρέπει να απολαμβάνουν μια ζωή απαλλαγμένη από διακρίσεις. Ωστόσο διακρίσεις υφίστανται ακόμα με διάφορες μορφές και σε διάφορα κοινωνικά στρώματα. Η νομοθεσία σας προστατεύει αλλά οι νόμοι αυτοί καθαυτοί δεν αρκούν: συνεπώς, η ΕΕ εργάζεται για να δημιουργήσει τις συνθήκες στις οποίες ο καθένας θα απολαμβάνει έμπρακτα την ίση μεταχείριση.

Γνωρίζετε ότι;

Σύμφωνα με πολλούς Ευρωπαίους, οι διακρίσεις είναι ευρέως διαδεδομένες: τα δύο τρίτα σχεδόν (64%) πιστεύουν ότι είναι ευρέως διαδεδομένες όσον αφορά την εθνοτική καταγωγή, και οι μισοί ή και περισσότεροι (53%) όσον αφορά την αναπηρία και το γενετήσιο προσανατολισμό (50%).

Οι διακρίσεις εμφανίζονται όταν ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων τυγχάνουν λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης από άλλους λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Με άλλα λόγια, οι διακρίσεις σημαίνουν διαφορετική, αρνητική ή εχθρική χωρίς εύλογο λόγο μεταχείριση των ανθρώπων, είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Η καταπολέμηση των διακρίσεων παίρνει διάφορες μορφές. Περιλαμβάνει την αντιμετώπιση των διακρίσεων αυτών καθαυτών φροντίζοντας, για παράδειγμα, να μην τυγχάνει κανείς άδικης μεταχείρισης όσον αφορά τις θέσεις εργασίας ή την κατάρτιση. Γενικότερα, η δράση κατά των

διακρίσεων είναι στενά συνδεδεμένη με δραστηριότητες, όπως η προαγωγή της ισότητας ευκαιριών διευκολύνοντας, για παράδειγμα, τα άτομα με ειδικές ανάγκες να εισέλθουν ή να παραμείνουν στην εργασία. Η κοινωνική ένταξη - που επιτρέπει στις ευάλωτες ομάδες να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία - πρέπει να διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο.

Εκτός από το να καταλαμβάνει επίσης σημαντική θέση στο δίκαιο κάθε κράτους, η καταπολέμηση των διακρίσεων θα οδηγήσει σε μια κοινωνία και μια αγορά εργασίας με λιγότερους αποκλεισμούς, στοιχείο κρίσιμης σημασίας για τη δημιουργία ανάπτυξης και θέσεων εργασίας.

Αντιμετώπιση των διακρίσεων

Η ΕΕ αναλαμβάνει δράση όσον αφορά τις διακρίσεις με ποικίλους τρόπους: μέσω νομοθεσίας, χρηματοδότης και ενθάρρυνσης της ανταλλαγής ιδεών και ορθής πρακτικής. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί η υποστήριξη που παραχωρείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο στα δίκτυα της κοινωνίας πολιτών σχετικά με τα διάφορα αίτια των διακρίσεων, καθώς και η στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών φορέων ισότητας σε επίπεδο ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση διενεργεί επίσης εκστρατεία ευαισθητοποίησης με τίτλο „Για την ποικιλομορφία. Κατά των διακρίσεων“.

Οι διακρίσεις αντιμετωπίστηκαν στον κοινωνικό διάλογο που διενεργήθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο μεταξύ των αντιπροσώπων των εργοδοτών και των εργαζομένων, ενώ ειδικό σχέδιο δράσης και μια στρατηγική για την αναπηρία επιδιώκουν να λαμβάνονται υπόψη τα ζητήματα περί αναπηρίας σε όλες τις πτυχές της χάραξης πολιτικής. Η ΕΕ προωθεί, γενικότερα, τις ίσες ευκαιρίες και την κοινωνική ένταξη μέσω της στρατηγικής της για την απασχόληση αλλά και μέσω άλλων πρωτοβουλιών.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Είναι παράνομο βάσει του νόμου της ΕΕ να αρνηθούμε σε κάποιον μια θέση εργασίας ή την πρόσβαση στην κατάρτιση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού - δεν επιτρέπεται, για παράδειγμα, να αναφέρει αγγελία για εργασία ότι «οι ηλικιωμένοι και οι γυναίκες δεν πρέπει να υποβάλουν αίτηση». Το ευρωπαϊκή νομοθεσία σας προστατεύει επίσης κατά της παρενόχλησης ή της θυματοποίησης για τους προαναφερόμενους λόγους. Οι κανόνες περί διάκρισης ως προς το φύλο και τη φυλή καλύπτουν επιπλέον την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, στα αγαθά και τις υπηρεσίες και στη στέγαση, ούτως ώστε να μην μπορεί κάποιος, για παράδειγμα, να σας αρνηθεί ιατρική περίθαλψη βάσει της φυλετικής σας καταγωγής.

Ως πολίτες της ΕΕ, μπορείτε να αναλάβετε δράση με διάφορους τρόπους για την επιβολή των δικαιωμάτων σας εάν αισθάνεστε ότι πέσατε θύμα διακρίσεων. Τα θύματα διακρίσεων μπορούν να παραπέμψουν την υπόθεσή τους ενώπιον της δικαιοσύνης της χώρας τους. Διατίθενται, ενδεχομένως, εναλλακτικοί μηχανισμοί επίλυσης διαφορών, όπως διοικητικές διαδικασίες ενώπιον φορέων ισότητας και διακανονισμού. Στο μεταξύ, παρέχεται βοήθεια από τους εθνικούς φορείς που συστάθηκαν για την προαγωγή της ίσης μεταχείρισης βάσει της φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής. Ενώσεις ή οργανώσεις κατά των διακρίσεων πρέπει επίσης να μπορούν να βοηθήσουν τα θύματα διακρίσεων στα δικαστήρια.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Οι δραστηριότητες σε επίπεδο ΕΕ που υποστηρίζουν τις εθνικές προσπάθειες, συνέβαλαν σημαντικά στο να καταστούν οι διακρίσεις στοιχείο του παρελθόντος - ωστόσο πρέπει να καταβληθούν και άλλες προσπάθειες. Διάφορες προκλήσεις πρέπει να αντιμετωπιστούν εν προκειμένω. Πρέπει να συνεχίσουμε να φροντίζουμε ότι εφαρμόζεται σωστά η νομοθεσία κατά των διακρίσεων, ούτως ώστε τα όσα γράφονται στο χαρτί να είναι όντως πραγματικότητα.

Σε τελική ανάλυση, η εξάλειψη των διακρίσεων είναι θέμα αλλαγής συμπεριφοράς και νοοτροπίας, αύξησης της ευαισθητοποίησης για τα προβλήματα αυτά και αντιμετώπισης των βασικών αιτιών της ανισότητας. Εάν θέλουμε να εξασφαλίσουμε στους Ευρωπαίους μια ζωή χωρίς διακρίσεις, θα πρέπει να προσαρμοστούμε, για παράδειγμα, στο ότι η ευρωπαϊκή κοινωνία αλλάζει, γερνάει και γίνεται πιο ποικιλόμορφη.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο
- > [C1](#) Ισότητα των φύλων και εναρμόνιση επαγγελματικού και οικογενειακού βίου
- > [F1](#) Η κοινωνική ατζέντα 2005-2010

Περισσότερες πληροφορίες

- > Δράση κατά των διακρίσεων
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=423&langId=en>
- > Κοινωνική ένταξη
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=437&langId=en>
- > Ευρωπαϊκό Έτος ίσων ευκαιριών για όλους (2007)
www.equality2007.europa.eu
- > Εκστρατεία „Για την ποικιλομορφία. Κατά των διακρίσεων”
www.stop-discrimination.info

C3 Ένταξη και ισότητα

Κοινωνικός αποκλεισμός και φτώχεια

Είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία και την ποιότητα ζωής της Ευρώπης, να διασφαλίζεται ότι ο κάθε πολίτης είναι μέλος της κοινωνίας. Ακόμα και αν χώρες της Ένωσης διαθέτουν μερικά από τα πιο ανεπτυγμένα συστήματα κοινωνικής προστασίας στον κόσμο, πάρα πολλοί Ευρωπαίοι δεν μπορούν ακόμα να συμμετάσχουν πλήρως στην κοινωνία και την οικονομία. Εκατομμύρια άνθρωποι, για παράδειγμα, ζουν στα όρια της φτώχειας. Η ΕΕ καταπολεμά τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια βοηθώντας τα κράτη μέλη της να συνεργάζονται και να συμμερίζονται εμπειρίες βάσει των δράσεων που αναλαμβάνουν.

Γνωρίζετε ότι;

Περίπου 78 εκατομμύρια Ευρωπαίοι ζουν στα όρια της φτώχειας, εκ των οποίων τα 19 εκατομμύρια είναι παιδιά.

Γύρω στα 23,5 εκατομμύρια άνθρωποι στην ΕΕ επιβιώνουν με €10 την ημέρα και 7 εκατομμύρια με €5 την ημέρα.

Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού σημαίνει προώθηση της ένταξης των ευάλωτων ομάδων και αντιμετώπιση των διακρίσεων σε όλους τους τομείς της ζωής, περιλαμβανομένης της αγοράς εργασίας. Οι στρατηγικές για την ενεργητική ένταξη πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι κοινωνικές πολιτικές κινητοποιούν τους ανθρώπους που μπορούν να εργαστούν, παρέχοντας ταυτόχρονα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο σε όσους βρίσκονται και θα παραμείνουν έξω από την αγορά εργασίας.

Ωστόσο, απαιτούνται κατάλληλη κοινωνική προστασία και υπηρεσίες υποστήριξης για να αντιμετωπιστούν, για παράδειγμα, η έλλειψη στέγης, τα προβλήματα υγείας και η υπερχρέωση, πράγμα

που συνεπάγεται τη παροχή αξιοπρεπούς και προσιτής στέγασης, προσβάσιμης και υψηλού επιπέδου υγειονομικής περίθαλψης, και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και διασφάλιση επαρκών συντάξεων. Συγχρόνως, η εξάλειψη της φτώχειας συνεπάγεται τη διακοπή του φαύλου κύκλου στον οποίο μπορεί κανείς συχνά να βλέπει τη φτώχεια να περνά από τη μια γενιά στην άλλη - μια παγίδα από την οποία δύσκολα μπορούν να ξεφύγουν οι άνθρωποι.

Εν ολίγοις, η προαγωγή της κοινωνικής ένταξης είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για συνεχή οικονομική ανάπτυξη, περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.

Κοινωνική προστασία, κοινωνική ένταξη

Η ΕΕ αναλαμβάνει δράση για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού μέσα από την διαδικασία της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης. Μέσω αυτής, η ΕΕ συντονίζει και ενθαρρύνει τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη μέλη για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας και για

την αναμόρφωση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας με βάση την κοινή εμπειρία. Η ΕΕ δεσμεύεται επίσης να καταπολεμήσει τη φτώχεια στο πλαίσιο της ατζέντας για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η προστιθέμενη αξία της δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι να αναπτυχθούν κοινός πανευρωπαϊκοί στόχοι και προσεγγίσεις

που θα υλοποιούν τα κράτη μέλη μέσω εθνικών σχεδίων δράσης. Παράλληλα, η χρηματοδότη της Ένωσης διατίθεται για δραστηριότητες που

αποσκοπούν στην πρόληψη και στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο αύξησε την ευαισθητοποίηση και συνέβαλε στην ανάδειξη του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας ως σημαντικά ζητήματα στην πολιτική ατζέντα. Ενθάρρυνε τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους σε διάφορους τομείς και τα βοήθησε να ανταλλάξουν ιδέες. Η ΕΕ δημιούργησε επίσης μια υγιή βάση για τη χάραξη πολιτικής εμπλεκοντας διάφορους φορείς, όπως μη κυβερνητικές οργανώσεις, κοινωνικούς εταίρους και τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς επίσης και όσους επηρεάζονται από τη φτώχεια και όσους εργάζονται με φτωχά άτομα.

Έτσι, για αυτούς που αισθάνονται αποκλεισμένοι από την κοινωνία ή παγιδευμένοι από τη φτώχεια, η ΕΕ συντείνει γενικότερα στη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών και, επομένως, των ευκαιριών ζωής τους. Πολλοί άνθρωποι πρόκειται να επωφεληθούν απ' αυτές. Για να αναφέρουμε μόνο μερικά παραδείγματα: μπορεί να απασχολείστε σε μια χαμηλόμισθη εργασία ή να είστε άνεργος και να αντιμετωπίζετε δυσκολίες να βρείτε μια προσιτή στέγαση· μπορεί να έχετε κάποια αναπηρία ή να προέρχετε από μια εθνοτική μειονότητα και να αγωνίζεστε να βρείτε μια επαγγελματική κατάρτιση· ή μπορεί να είστε το παιδί γονέων που δεν μπορούν να αγοράσουν τα απαιτούμενα για το σχολείο.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Οι κοινωνικές πολιτικές στην Ευρώπη πρέπει να συνεχίσουν να βρίσκουν και να στηρίζουν νέες απαντήσεις στις ιδιαίτερες ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων. Αυτό συνεπάγεται όχι μόνο την αντιμετώπιση υφιστάμενων πηγών αποκλεισμού και φτώχειας, αλλά και την πρόβλεψη των πιθανών κινδύνων και αλλαγών, όπως η γήρανση του πληθυσμού της Ευρώπης, οι επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης, και η ανάγκη των ανθρώπων να έχουν πρόσβαση στις τεχνολογίες την πληροφόρησης. Η αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας, της ανεργίας, της έλλειψης στέγης, της διάκρισης και του χρέους είναι μόνο μερικές από τις εν εξελίξει προκλήσεις, μαζί με την ένταξη των ατόμων με αναπηρίες, των εθνικών μειονοτήτων και των μεταναστών.

Η ΕΕ έχει ήδη ένα μάτι στο μέλλον: έχει θέσει στον εαυτό της το στόχο να συμβάλει αποφασιστικά στην εξάλειψη της φτώχειας μέχρι το 2010 - χρονιά του ευρωπαϊκού έτους για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Στόχος του έτους αυτού είναι η ευαισθητοποίηση για τον τρόπο με τον οποίο η φτώχεια συνεχίζει να καταστρέφει την καθημερινή ζωή τόσο πολλών Ευρωπαίων. Θα δοθεί έμφαση, μεταξύ των άλλων, στο ότι όλοι μας έχουμε ένα ρόλο να παίξουμε στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας, και ότι για την επίτευξη πραγματικής προόδου απαιτείται μακροχρόνια δέσμευση όλων των φορέων και σε όλα τα επίπεδα της χάραξης πολιτικής.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

> [C2](#) Η καταπολέμηση των διακρίσεων

Περισσότερες πληροφορίες

> Κοινωνική προστασία και κοινωνική ένταξη
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=443&langId=en>

C4 Ένταξη και ισότητα

Η δημογραφική αλλαγή και η γήρανση του πληθυσμού

Ο πληθυσμός της ΕΕ γερνάει και αυξάνεται με βραδύτερους ρυθμούς - ή και ελαττώνεται, ιδίως σε ορισμένες περιοχές. Σημαντικές είναι οι επιπτώσεις στην απασχόληση, την υγεία, την μακροχρόνια περίθαλψη και την κοινωνική προστασία καθώς και σε θέματα, όπως η πολεοδομία, το περιβάλλον, οι υπηρεσίες, και οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών. Η ΕΕ συνεργάζεται με τα κράτη μέλη της για να αντιμετωπίσει τις δημογραφικές αλλαγές ως μέρος της στρατηγικής της για την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική ευημερία. Ζωτικής σημασίας είναι ο σωστός προγραμματισμός για τη συνεχή ευημερία σας στο μέλλον.

Γνωρίζετε ότι;

Μέχρι το έτος 2050, προβλέπεται να διπλασιαστεί η σχέση εξάρτησης μεταξύ ηλικιωμένων και νεώτερων ηλικιών - ο πληθυσμός άνω των 60 σε σχέση με τον πληθυσμό σε ηλικία εργασίας.

Μέχρι το έτος 2050, ο πληθυσμός της ΕΕ αναμένεται να μειωθεί από τα 493 εκατομμύρια κατοίκους σήμερα, στα 472 εκατομμύρια.

Η γήρανση του πληθυσμού είναι το αποτέλεσμα του μειωμένου ποσοστού γεννήσεων σε συνδυασμό με την αυξημένη μακροβιότητα, μια τάση που παρατηρείται επίσης σε άλλα μέρη, αλλά που καταγράφεται ειδικά στην Ευρώπη. Οι δημογραφικές μεταβολές σημαίνουν ότι η κοινωνία πρέπει να προσαρμοστεί και να εκσυγχρονιστεί σε διάφορους τομείς, περιλαμβανομένων των αγορών εργασίας, των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, των καθεστώτων συνταξιοδότησης και των συντάξεων, της υγείας και της περίθαλψης, της ενταξιοποίησης επαγγελματικού και οικογενειακού βίου, της μεταναστευτικής και εκπαιδευτικής πολιτικής.

Η προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλες τις ηλικίες και η ενθάρρυνση της παράτασης του

επαγγελματικού βίου είναι ιδιαίτερα σημαντικές διότι διευκολύνουν τους ηλικιωμένους να βρουν ή να διατηρήσουν θέσεις εργασίας και να εργάζονται - και συνεπώς να παραμένουν δραστήριοι και να συμμετέχουν στην κοινωνία - για περισσότερα χρόνια. Πράγματι, η παράταση του επαγγελματικού βίου είναι μια γενική στρατηγική που αντανακλά την προσέγγιση της εργασίας με βάση τον κύκλο ζωής, η οποία έχει συνέπειες στην απασχόληση, τις κοινωνικές υποθέσεις και τη δια βίου μάθηση. Δεν πρόκειται μόνο για την απασχόληση και την αγορά εργασίας - η πολιτική δέσμευση και ο εθελοντισμός είναι επίσης τομείς όπου οι ηλικιωμένοι μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά.

Προσαρμογή στις αλλαγές

Η ΕΕ βοηθά τα κράτη μέλη να χαράξουν πολιτικές για να δημιουργήσουν μια δημογραφική 'ανανέωση', να προωθήσουν την απασχόληση και την παραγωγικότητα, και να ενσωματώσουν τους μετανάστες. Το πράττει ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή εμπειριών και την έρευνα, και

παρακολουθώντας και συντάσσοντας εκθέσεις για τις δημογραφικές τάσεις.

Αυτό το έργο υποστηρίζεται από διάφορα μέσα και πρωτοβουλίες της ΕΕ: το ευρωπαϊκό δημογραφικό φόρουμ και την ομάδα εμπειρογνομόνων,

τη διετή έκθεση για τη δημογραφική κατάσταση, το ευρωπαϊκό παρατηρητήριο για την κοινωνική

κατάσταση και τη δημογραφία, και την ευρωπαϊκή συμμαχία για τις οικογένειες.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Οι δημογραφικές αλλαγές επηρεάζουν θέματα που έχουν σημασία για μας σε όλη τη ζωή μας. Μπορεί να μην το πολυσκέφτεστε όταν είστε έφηβος, αλλά αν είστε λίγο πιο μεγάλος και θέλετε με το/τη σύντροφό σας να δημιουργήσετε οικογένεια, θα θελήσετε να μάθετε αν μπορείτε να βασιστείτε σε καλούς παιδικούς σταθμούς και καλές υγειονομικές εγκαταστάσεις, με πιο ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας ούτως ώστε να μπορείτε να εναρμονίσετε τον επαγγελματικό και οικογενειακό βίο. Όταν τα παιδιά σας φύγουν από το σπίτι, θα θελήσετε να έχουν μια αξιοπρεπή και προσιτή κατοικία. Έπειτα, φθάνοντας στη σύνταξη, πιθανώς να θελήσετε να παραμείνετε

στην ενεργό ζωή όσο γίνεται περισσότερο, ίσως εκτελώντας εθελοντικές εργασίες, μαθαίνοντας νέες δεξιότητες ή ταξιδεύοντας. Θα χρειαστείτε κατάλληλη πρόσβαση στα μεταφορικά μέσα και σε άλλες υπηρεσίες. Και για να είστε σε θέση να φροντίσετε τους ηλικιωμένους συγγενείς σας ή το/τη σύντροφό σας, καθώς γίνονται ευπαθείς, θα χρειαστείτε επαρκή σύνταξη και προσιτές δυνατότητες υγειονομικής περίθαλψης.

Ευτυχώς, χάρη στις πολιτικές των οποίων η ΕΕ υποστηρίζει την εφαρμογή, πρέπει να μπορείτε να ατενίζετε το μέλλον με εμπιστοσύνη, όσο νέος ή ηλικιωμένος κι αν είστε.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η γήρανση του πληθυσμού προσφέρει τόσο προκλήσεις όσο και ευκαιρίες. Η αντιμετώπιση των δημογραφικών μεταβολών απαιτεί αλληλεγγύη και συνεργασία ανάμεσα στις γενιές και συνεχή συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στους κύριους τομείς όπου απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες προσαρμογής στις δημογραφικές αλλαγές συμπεριλαμβάνονται: η παροχή περισσότερης στήριξης στις οικογένειες και στους δυνητικούς γονείς και η προαγωγή περισσότερης ισότητας των δύο φύλων· η πλήρης χρήση του δυναμικού των ανθρώπινων πόρων της Ευρώπης ιδίως μέσω της παράτασης του επαγγελματικού βίου· η ενίσχυση της παραγωγικότητας και

η προσαρμογή της οικονομίας μας στις μεταβαλλόμενες ανάγκες μιας γηράσκουσας κοινωνίας· η υποδοχή και η ένταξη των μεταναστών στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία μας· και η διατήρηση υγιών δημόσιων οικονομικών έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η μακροχρόνια βιωσιμότητα των συστημάτων κοινωνικής προστασίας.

Η ΕΕ έθεσε επίσης στον εαυτό της δύο κριτήρια που πρέπει να επιτευχθούν μέχρι το 2010 αναφορικά με την παράταση του επαγγελματικού βίου: ένα ποσοστό απασχόλησης 50% για τους ηλικιωμένους εργαζόμενους (54-65 ετών) και ένα μέσο όρο ηλικίας συνταξιοδότησης 64,9 ετών (πέντε χρόνια επιπλέον σε σχέση με το 2000).

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [C3](#) Κοινωνικός αποκλεισμός και φτώχεια
- > [F1](#) Η κοινωνική ατζέντα 2005-2010

Περισσότερες πληροφορίες

- > Η δημογραφία και η κοινωνική κατάσταση στην ΕΕ.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=500&langId=en>
- > Ευρωπαϊκή συμμαχία για τις οικογένειες
ec.europa.eu/employment_social/families/index_en.html

C5 Ένταξη και ισότητα

Συντάξεις

Το θέμα των συντάξεων ανησυχεί αρκετά την ΕΕ και τους πολίτες της. Ο κίνδυνος φτώχειας των συνταξιούχων γίνεται ολοένα και πιο κοινός, γι' αυτό και η ΕΕ εργάζεται για να εξασφαλίσει επαρκείς συντάξεις που να παρέχουν εισόδημα και οικονομική ασφάλεια στους ηλικιωμένους πολίτες. Η στήριξη των συντάξεων, ωστόσο, έχει γίνει πιο περίπλοκη με τα μεγαλύτερο προσδόκιμο επιβίωσης - καθώς ζείτε περισσότερα χρόνια, η αναλογία της διάρκειας ζωής κατά την οποία εργάζεστε μειώνεται, καθιστώντας πιο δύσκολη την παροχή επαρκών συντάξεων για όλους. Εντούτοις, η ΕΕ προσπάθησε να καταστήσει πιο ελκυστική τη μεγαλύτερη παραμονή στην εργασία και να εξασφαλίσει ότι δεν χάνετε τα συνταξιοδοτικά σας δικαιώματα όταν αλλάζετε θέση εργασίας ή μετακινείστε σε άλλο κράτος μέλος.

Γνωρίζετε ότι;

Το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων ηλικίας μεταξύ 55 και 64 ετών αυξήθηκε από το 37% το 2000 στο 45% το 2007.

Χωρίς την εν εξελίξει μεταρρύθμιση, μέχρι το 2050 η αναλογία των ατόμων ηλικίας άνω των 75 που ζουν στα όρια της φτώχειας μπορεί να ανέλθει στο 30% ή και περισσότερο

Η ΕΕ συνεργάζεται με τα κράτη μέλη για να εγυνηθεί τη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων, η οποία συνεπάγεται, μεταξύ των άλλων, την ενθάρρυνση των πολιτών να παρατείνουν τον επαγγελματικό τους βίο. Όσο περισσότερο μένουν οι εργαζόμενοι στην αγορά εργασίας, τόσο περισσότερο συνεισφέρουν στα καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης και τόσο περισσότερες παροχές θα εισπράξουν μετά τη

συνταξιοδότηση. Η ΕΕ ενθαρρύνει επίσης τις ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών σχετικά με τα συνταξιοδοτικά συστήματα. Η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μπορεί να συμβάλει στην οικοδόμηση οικονομικά βιώσιμων συστημάτων και στην ενθάρρυνση της κινητικότητας, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι θα ανησυχούν λιγότερο για το αν θα πάρουν σύνταξη όταν συνταξιοδοτηθούν.

Δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων

Η ΕΕ πρότεινε μια οδηγία για τη δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, στόχος της οποίας είναι να εξασφαλίσει ότι οι συνταξιούχοι δεν χάνουν τίποτα απολύτως από τη σύνταξή τους εάν αλλάξουν θέση εργασίας ή εάν μετακινηθούν σε άλλη χώρα. Η δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων εξασφαλίζει στους πολίτες που μετακινούνται

ότι δεν θα ζήσουν στα όρια της φτώχειας αφού συνταξιοδοτηθούν.

Η δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων είναι βασικό στοιχείο της προαγωγής της κινητικότητας των εργαζομένων. Εάν οι εργαζόμενοι είναι σίγουροι ότι θα λάβουν το ίδιο επίπεδο σύνταξης εάν αλλάξουν θέση εργασίας ή

μετακινηθούν σε άλλη χώρα, πιθανόν να γίνουν πιο κινητικοί. Ωστόσο, η προώθηση της κινητικότητας των εργαζομένων είναι ένας από τους κύριους στόχους της ΕΕ, καθώς υποστηρίζει περισσότερη

ολοκλήρωση και εργάζεται για να μειώσει την ανεργία. Η οδηγία για τη δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων περιμένει ακόμα να ενσωματωθεί στα εθνικά συστήματα.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Με την εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με τη δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, θα μπορείτε να αλλάξετε θέσεις εργασίας και να διασχίσετε τα σύνορα της χώρας χωρίς να ανησυχείτε για τη σύνταξή σας. Ο στόχος είναι η κατοχύρωση σύνταξης για κάθε εργαζόμενο ανεξάρτητα από το αν αυτός ή αυτή άλλαξε θέσεις εργασίας ή μετακινήθηκε στο εξωτερικό.

Η μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων θα πρέπει να αποβλέπει σε βιώσιμες και επαρκείς συντάξεις παρά τις δημογραφικές αλλαγές και την κινητικότητα των συνταξιούχων. Με τη δημογραφική αλλαγή, λιγότερα άτομα συνεισφέρουν στα καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης και περισσότεροι επωφελούνται από αυτά.

Οι μεταρρυθμίσεις πρέπει να διασφαλίσουν ότι ο ηλικιωμένος δεν θα υποστεί τη φτώχεια των συνταξιούχων και ότι τα συνταξιοδοτικά προγράμματα είναι βιώσιμα, καλύπτοντας τον καθένα στον κατάλληλο βαθμό.

Οι μεταρρυθμίσεις βελτίωσαν επίσης τα ποσοστά απασχόλησης των ηλικιωμένων εργαζομένων. Οι συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις αποτελούν μέρος των μέτρων ενεργητικής ένταξης. Τα μέτρα αυτά βοηθούν τα άτομα που αποκλείστηκαν να εισέλθουν στην αγορά εργασίας και δημιουργούν κίνητρα ούτως ώστε να εργάζονται για περισσότερα χρόνια.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η επάρκεια και η βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων, πρέπει ακόμα να καταβληθούν προσπάθειες. Για να αντιμετωπίσουν τις πληθυσμιακές αλλαγές, η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες για να ενθαρρύνουν τους ηλικιωμένους εργαζομένους να παραμείνουν στο εργατικό δυναμικό για μεγαλύτερη διάρκεια.

Η καταπόνηση των συστημάτων κοινωνικής συνταξιοδότησης θα αυξηθεί λόγω των δημογραφικών αλλαγών. Για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα των συντάξεων, πρέπει να χρησιμοποιηθούν περισσότερο τα ιδιωτικά προγράμματα. Πρέπει να προσδιοριστεί η σωστή ισορροπία ανάμεσα στα δημόσια και ιδιωτικά ταμεία ούτως ώστε κανένα σύστημα να μην υπερφορτωθεί και καταστεί ανίκανο να παρέχει συντάξεις.

Συνδέσεις με άλλα Πληροφοριακά δελτία

- > [D1](#) Επαγγελματική κινητικότητα
- > [D2](#) Τα κοινωνικο-ασφαλιστικά σας δικαιώματα
- > [C4](#) Δημογραφικές αλλαγές και γήρανση του πληθυσμού

Περισσότερες πληροφορίες

- > Παροχή επαρκών και φορητών συντάξεων
http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/pensions_en.htm

C6 Ένταξη και ισότητα

Υγεία και μακροχρόνια φροντίδα

Η πρόσβαση στην ιατρική περίθαλψη και την κοινωνική φροντίδα είναι ένα από τα βασικά σας δικαιώματα. Το εισόδημα ή η ευημερία δεν πρέπει να επηρεάζει τη δυνατότητα να μπορείτε ή όχι να λάβετε φροντίδα. Επιπλέον, οι δαπάνες ιατρικής περίθαλψης δεν θα πρέπει να δημιουργούν φτώχεια. Καθώς γερνάει ο πληθυσμός της Ευρώπης, αυξάνεται η ανάγκη για μακροχρόνια φροντίδα. Ως εκ τούτου, πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω και να ενημερωθούν σχέδια μακροχρόνιας φροντίδας ούτως ώστε να μπορεί να εξυπηρετείται πλήρως η αυξημένη ζήτηση για φροντίδα. Η ΕΕ εργάζεται για να βελτιώσει την υγεία και την μακροχρόνια φροντίδα και να εξαλείψει τις παρατεταμένες ανισότητες οι οποίες υπάρχουν στο επίπεδο περίθαλψης που παρέχεται σε όλα τα κράτη μέλη, ανάλογα με την κοινωνικοοικονομική θέση των ατόμων.

Γνωρίζατε ότι;

Το τμήμα του πληθυσμού ηλικίας 80 περίπου ετών θα αυξηθεί στην ΕΕ κατά 57% μεταξύ 2010 και 2030, δημιουργώντας υψηλότερη ζήτηση για μακροχρόνια φροντίδα

Κατά μέσο όρο, το 26% του ευρωπαϊκού ΑΕγχΠ δαπανήθηκε στην κοινωνική προστασία

Η παροχή υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας υπάγεται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, η ΕΕ δεν παρεμβαίνει στο σχεδιασμό των εθνικών καθεστώτων υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας. Ωστόσο, η Ένωση προσφέρει παροχές σε όλους τους πολίτες της στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης.

Η υγεία σας επηρεάζει κάθε πτυχή της ζωής σας. Μπορεί να είναι ένας βασικός παράγοντας ευκαιριών ζωής - η δυνατότητα επιτυχίας στο σχολείο, ανεύρεσης καλής εργασίας, προόδου στην επαγγελματική σας σταδιοδρομία. Η κοινωνική προστασία μπορεί να εγγυηθεί την πρόσβαση του καθενός στην υγειονομική περίθαλψη - ακόμη και εκείνων που είναι οι πιο δυσπρόσιτοι, όπως τα άτομα με ειδικές ανάγκες, που συχνά χρειάζονται

υποστήριξη την οποία όμως δεν ζητούν. Η ΕΕ συνεργάζεται με τα κράτη μέλη και συντονίζει τις μεταρρυθμίσεις που εκσυγχρονίζουν τα εθνικά συστήματα υγειονομικής περίθαλψης προκειμένου να μπορεί ο καθένας να έχει πρόσβαση σε κατάλληλη υγειονομική περίθαλψη.

Η αυξημένη ζήτηση για μακροχρόνια φροντίδα πιέζει τα υφιστάμενα καθεστώτα υγειονομικής περίθαλψης. Τα προγράμματα ιδιωτικής ασφάλισης χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο. Η ΕΕ εργάζεται για να βρει μια κατάλληλη μέση λύση ανάμεσα στη δημόσια και την ιδιωτική χρηματοδότηση της μακροχρόνιας φροντίδας, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι δεν υπερφορτώνεται κανένα σύστημα και ότι δεν παραβλέπεται κανένας ανεξαιρέτως που απαιτεί φροντίδα.

Ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας

Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας διευκολύνει τη λήψη περίθαλψης όταν ταξιδεύουμε σε άλλο κράτος μέλος ή στο Λιχτενστάιν, τη

Νορβηγία, την Ισλανδία ή την Ελβετία. Η κάρτα σας εγγυάται το δικαίωμα για θεραπεία στο εξωτερικό και απλοποιεί τις απαραίτητες διαδικασίες

που απαιτούνται πριν λάβετε αγωγή. Με την κάρτα αυτή, θα σας επιστραφούν οποιοσδήποτε αμοιβές

έχετε προκαταβάλει. Όλοι οι πολίτες της ΕΕ δικαιούνται την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Ο συντονισμός μεταξύ κρατών μελών και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών ενέχουν μεγάλο δυναμικό για βελτίωση της πρόσβασής σας στην υγεία και τη μακροχρόνια φροντίδα.

Στόχος τους είναι να μειώσουν τις ανισότητες που υπάρχουν στον τομέα της υγείας ανάλογα

με την κοινωνικοοικονομική θέση των ασθενών αλλά και διασυνοριακά, έτσι ώστε όλοι οι πολίτες να μπορούν να απολαύσουν τα οφέλη της υψηλότερης ποιότητας υγείας και της μακροχρόνιας φροντίδας.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει το έργο της και να βοηθήσει τα κράτη μέλη στις επιλογές τους ως προς το μελλοντικό σχεδιασμό των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης. Ειδικότερα, θα πρέπει να υπάρχει πιο προσεκτική διαχείριση των πόρων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Δεδομένου ότι η ζήτηση για περίθαλψη αρχίζει μόνο να αυξάνεται καθώς οι πολίτες της ΕΕ γερνούν, η ζήτηση ατόμων που παρέχουν φροντίδα αυξάνεται επίσης. Πρέπει επιπλέον να εξασφαλιστεί ότι οι ιατρικοί επαγγελματίες εργάζονται κατά τρόπο τέτοιο ώστε να μπορούν να βοηθήσουν όσο γίνεται περισσότερα άτομα, χωρίς να επηρεάζεται το επίπεδο της περίθαλψης.

Μολονότι έχουν μειωθεί σημαντικά οι ανισότητες ως προς την πρόσβαση στην υγεία, μένουν ακόμα

πολλά να γίνουν στον τομέα αυτό. Μπορούμε να μειώσουμε ακόμη περισσότερο της ανισότητες αντιμετωπίζοντας τους κύριους παράγοντες κινδύνου μέσω της προώθησης της υγείας και της μείωσης ορισμένων νόσων που επηρεάζουν τα φτωχότερα στρώματα της κοινωνίας. Πρέπει, επιπλέον, να αυξηθούν οι δραστηριότητες πρόληψης ώστε να μειωθεί στο μέλλον η ανάγκη για περίθαλψη.

Εξάλλου, οφείλει να συνεχιστεί η καταπολέμηση των ενυπαρχουσών κοινωνικών ανισοτήτων που αποτελούν συχνά την παραδοσιακή αιτία της ανομοιογενούς υγειονομικής περίθαλψης. Οι πολιτικές μείωσης της φτώχειας και κοινωνικής ενσωμάτωσης πρέπει να συνεχιστούν και να ενισχυθούν. Ο περιορισμός των κοινωνικών ανισοτήτων μειώνει την ανισότητα στην υγειονομική περίθαλψη.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [D2](#) Τα κοινωνικο-ασφαλιστικά σας δικαιώματα
- > [C4](#) Δημογραφική παρακμή και γήρανση του πληθυσμού

Περισσότερες πληροφορίες

- > Υγεία και μακροχρόνια φροντίδα
http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/health_and_lt_care_en.htm
- > Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας
http://ec.europa.eu/employment_social/social_security_schemes/healthcare/index_el.htm

D Επαγγελματική κινητικότητα

Στο σημερινό κόσμο, η κινητικότητα των εργαζομένων είναι ολοένα και πιο σημαντική. Οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να μετακινούνται ελεύθερα εντός της Ευρώπης, η παγκόσμια οικονομία γίνεται όλο και πιο ανταγωνιστική και οι πληθυσμοί μας γερνούν. Για να δημιουργηθεί μια πραγματική ευρωπαϊκή αγορά εργασίας, η ΕΕ αποσκοπεί στο να διευκολύνει τη δυνατότητα να διακινείστε από μια θέση εργασίας και μια χώρα σε μια άλλη και να εξασφαλίσει ότι θα λάβετε παροχές και συντάξεις. Ακόμα και με την αύξηση της κινητικότητας, ενδέχεται ωστόσο να συναντήσετε πολλά κωλύματα στη μετακίνηση προς το εξωτερικό, όπως νομικές και διοικητικές αβεβαιότητες ή γλωσσικά εμπόδια.

Γνωρίζετε ότι;

Το 7,2% των Ευρωπαίων μετακόμισαν το 2002.

Μόνο το 18% των εργαζομένων στην ΕΕ άλλαξε θέση εργασίας κατά τους τελευταίους 12 μήνες.

Παραδοσιακά, η επαγγελματική κινητικότητα είναι πολύ χαμηλή στην Ευρώπη - τόσο από άποψη μετακίνησης μεταξύ διαφόρων θέσεων εργασίας, όσο και γεωγραφικής μετακίνησης, για την ανάληψη εργασίας σε άλλη περιφέρεια ή άλλη χώρα στην Ευρώπη. Ωστόσο, οι πολίτες είναι ολοένα και πιο ενήμεροι για τις ευκαιρίες διαβίωσης και εργασίας στο εξωτερικό. Πολλοί αισθάνονται αρκετά άνετα με την ιδέα αυτή: οι περισσότεροι νέοι στην ΕΕ δέχονται ότι θα χρειαστεί κατά πάσα πιθανότητα να πάνε στο εξωτερικό για επαγγελματικούς λόγους, ακόμα και αν πρόκειται για σύντομες χρονικές περιόδους. Σήμερα, η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να συνεργαστούν για να

καταστεί εφικτό, για τους πολίτες που αποδέχονται την ιδέα της μετακίνησης στο εξωτερικό, να μπορούν πράγματι να το πράττουν.

Η ΕΕ ενέκρινε νομοθεσία για το συντονισμό των προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης στα κράτη μέλη. Οι εργαζόμενοι θα πρέπει επίσης να εισπράττουν συντάξεις και παροχές κοινωνικής ασφάλισης ανεξάρτητα από το αν αλλάζουν θέσεις εργασίας ή εργάζονται σε διαφορετική χώρα. Έτσι, οι εργαζόμενοι θα είναι πιο κινητικοί αν γνωρίζουν ότι δεν θα κινδυνέψουν οι συντάξεις τους και η κοινωνική τους ασφάλιση.

Προαγωγή της κινητικότητας

Ένα κινητικό εργατικό δυναμικό παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα για την Ευρώπη. Η κινητικότητα συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας καθώς οι εργαζόμενοι μπορούν ευκολότερα να μετακινηθούν σε διαφορετικές περιοχές και χώρες σε μια πανευρωπαϊκή αγορά εργασίας. Η οικονομία επωφελείται επίσης, καθώς οι εργοδότες μπορούν να καλύψουν καλύτερα τις κενές θέσεις εργασίας και τα άτομα να αποκτήσουν νέες επαγγελματικές δεξιότητες.

Στόχος της ΕΕ είναι να παρέχει στους πολίτες όσο γίνεται περισσότερη ενημέρωση για την κινητικότητα. Η ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα - EURES - παρέχει στους πολίτες πρόσβαση σε προσφορές εργασίας από όλα τα κράτη μέλη και σας επιτρέπει να τοποθετήσετε το βιογραφικό σας online ώστε να είναι άμεσα προσβάσιμο από τους εργοδότες. Το δίκτυο ειδικών για την κινητικότητα συμβούλων του EURES παρέχει επίσης πρακτικές πληροφορίες για την απασχόληση στο εξωτερικό, όπως συνταξιοδοτικά δικαιώματα και κοινωνική ασφάλιση στο εξωτερικό.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Έχετε το δικαίωμα να εργαστείτε οπουδήποτε θέλετε στην Ευρώπη και να λαμβάνετε επίσης παροχές, όπως συντάξεις, κοινωνική ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη. Η κινητικότητα αυξάνει επίσης τις ευκαιρίες ανεύρεσης εργασίας καθώς έχετε το δικαίωμα να εργαστείτε σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ, διευρύνοντας την αναζήτηση εργασίας πέρα από τη χώρα στην οποία ζείτε. Η εργασία στο εξωτερικό βοηθά επίσης στην απόκτηση νέων δεξιοτήτων, όπως ξένες γλώσσες και διαπολιτισμικές δεξιότητες, που μπορεί να είναι ευεργετικές για μελλοντική απασχόληση.

Σήμερα, οι εργαζόμενοι μπορούν να μετακινηθούν ευκολότερα στο εξωτερικό από ό,τι στο παρελθόν. Οι διοικητικές διαδικασίες απλοποιήθηκαν και η διαδικασία αξίωσης συντάξεων ή λήψης υγειονομικής περίθαλψης είναι πιο απλή. Επιπλέον, μπορείτε πιο εύκολα να αλλάξετε εργασία ή να μετακινηθείτε σε άλλη χώρα. Πρωτοβουλίες, όπως το EURES και οι ευρωπαϊκές ημερίδες εργασίας, παρέχουν άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την απασχόληση στο εξωτερικό καθώς και με τις κενές θέσεις σε όλη την Ευρώπη.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η κινητικότητα των εργαζομένων αυξήθηκε πρόσφατα αλλά η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να την προάγουν. Τα κράτη μέλη πρέπει να απλοποιήσουν περαιτέρω τις διοικητικές πρακτικές ούτως ώστε η μετακίνηση στο εξωτερικό να μην θεωρείται σαν ένας αγώνας ή μια υπερβολικά πολύπλοκη υπόθεση. Το σχέδιο δράσης για την κινητικότητα στην εργασία (2007) της ΕΕ απαιτεί από τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση σε όλους αυτούς τους τομείς, ενθαρρύνοντάς τα ταυτόχρονα να εντάξουν την εργασιακή και γεωγραφική κινητικότητα στις εθνικές τους στρατηγικές για την απασχόληση.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να συνεχίσουν να συντονίζουν τις πολιτικές και να ανταλλάσσουν

βέλτιστες πρακτικές. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους μηχανισμούς αμοιβαίας πληροφόρησης για τις ενέργειες κινητικότητας προκειμένου να συντονίσουν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες για την κινητικότητα και να βελτιώσουν τις στρατηγικές κινητικότητας.

Υπάρχει όμως έλλειψη πληροφοριών για την κινητικότητα σε όλη την Ευρώπη. Απαιτούνται περισσότερες μελέτες και έρευνες για να υπάρξει καλύτερη κατανόηση της κινητικότητας των ευρωπαίων εργαζομένων. Τέτοιες πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να υπάρξει καλύτερη στόχευση των στρατηγικών για την κινητικότητα και να καταστούν αποτελεσματικότερες.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του δελτίου Κινητικότητα, συμβουλευτείτε όλα τα πληροφοριακά δελτία της σειράς D.

> [A2](#) Ευελιξία με ασφάλεια

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=25&langId=en>
- > Ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα
<http://eures.europa.eu>

D1 Επαγγελματική κινητικότητα

Άρση των φραγμών στην επαγγελματική κινητικότητα

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων είναι μια από τις βασικές ελευθερίες που σας εγγυάται η ΕΕ. Καταρχήν, κάθε πολίτης δικαιούται να εργαστεί και να ζήσει σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να υφίσταται διάκριση βάσει της ιθαγένειάς του. Η κινητικότητα αυτή είναι θεμελιώδης παράγοντας για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Είναι επίσης σημαντική για τη δημιουργία καινούργιων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης σε όλη την Ένωση. Ωστόσο, η κινητικότητα περιορίζεται ακόμα από διάφορα προβλήματα, όπως οι δαπάνες, οι διοικητικές διαδικασίες και - παρόλο που σημειώθηκαν πρόοδοι - η αποδοχή των επαγγελματικών προσόντων στο εξωτερικό, για να αναφέρουμε μόνο μερικά παραδείγματα.

Γνωρίζετε ότι;

Μόνο το 2% των πολιτών που είναι σε ηλικία να εργαστεί, ζει και εργάζεται σε άλλο κράτος μέλος

Πάνω από το 70% των νέων εργαζομένων πιστεύει ότι η επαγγελματική τους σταδιοδρομία θα απαιτήσει κάποια μορφή κινητικότητας.

Η επαγγελματική κινητικότητα σημαίνει αλλαγή από μια εργασία σε άλλη ή μετακίνηση από ένα κράτος μέλος σε άλλο για εργασία. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στην ΕΕ σημαίνει ότι έχετε, κατά κανόνα, το δικαίωμα να αναλάβετε εργασία σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Μπορείτε να διαμείνετε εκεί για το σκοπό αυτό και δικαιούστε ίση μεταχείριση, για παράδειγμα, από άποψη πρόσβασης σε θέση εργασίας και εργασιακών συνθηκών. Για τα νέα κράτη μέλη, κάποιοι περιορισμοί ενδέχεται να ισχύουν.

Η μεγαλύτερη κινητικότητα των εργαζομένων είναι ιδιαίτερα ευεργετική για την ΕΕ και την οικονομία της. Διευρύνει το σύνολο των ταλέντων που έχουν στη διάθεσή τους οι επιχειρήσεις όταν προσλαμβάνουν, και προωθεί περαιτέρω την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, προσεγγίζοντας άτομα από διαφορετικά κράτη μέλη.

Περισσότερη κινητικότητα

Το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για την κινητικότητα στην εργασία προωθεί την κινητικότητα των εργαζομένων εντός της ΕΕ. Υπογραμμίζει τα μέτρα που απαιτούνται για τη βελτίωση της νομοθεσίας και των διοικητικών πρακτικών προκειμένου να καταστεί ευκολότερη η εργασία στο εξωτερικό. Απαιτείται δε πολιτική στήριξη σε όλα τα επίπεδα, καθώς τα κράτη μέλη διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της κινητικότητας μεταξύ θέσεων εργασίας και της διασυνοριακής κινητικότητας. Η ευαισθητοποίηση του κοινού για την επαγγελματική

κινητικότητα αποτελεί επίσης βασικό μέρος του σχεδίου δράσης.

Στο μεταξύ, η ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα (EURES) διευκολύνει επίσης την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στην ΕΕ. Προσβάσιμη στις 25 ευρωπαϊκές γλώσσες, είναι ένα «one-stop-shop» (υπηρεσία ενιαίας εξυπηρέτησης) που παρέχει πληροφορίες για την επαγγελματική κινητικότητα και προσφέρει τυπικά πάνω από 1,5 εκατομμύρια προσφορές εργασίας διαθέσιμες online για θέσεις σε όλη

την Ευρώπη. Ένα δίκτυο από περισσότερους από 750 συμβούλους προσφέρει εξατομικευμένα

βοήθεια σε όσους έχουν ερωτήσεις σχετικά με την κινητικότητα των εργαζομένων.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Οι κανονισμοί της ΕΕ καθιστούν ευκολότερη τη διασυνοριακή και εργασιακή κινητικότητα. Είναι δικαίωμά σας να μετακινείστε διασυνοριακά για να αναζητήσετε μια απασχόληση και να πάρετε μαζί σας την οικογένειά σας. Αυτή η διαδικασία είναι πιο εύκολη για τους πολίτες της ΕΕ από ό,τι για όσους προέρχονται από χώρες εκτός ΕΕ, που θα επιθυμούσαν να εργαστούν στην Ένωση και που θα χρειάζονταν γενικά μια άδεια εργασίας για το σκοπό αυτό.

Οι Ευρωπαίοι, με τη βοήθεια των υπηρεσιών, όπως της EURES, μπορούν τώρα να βρουν εργασία - εντός ή εκτός του κράτους μέλους τους - αντιμετωπίζοντας λιγότερες δυσκολίες από πρώτα. Μπορείτε επίσης να δείτε πιο εύκολα ποιες ευκαιρίες υπάρχουν στην ΕΕ πριν αποφασίσετε να μετακινηθείτε.

Η ανεύρεση εργασίας στο εξωτερικό είναι απλούστερη χάρη στις προσπάθειες της ΕΕ να

εξασφαλίσει την αμοιβαία αναγνώριση των τίτλων σπουδών έτσι ώστε η έγκυρη πιστοποίηση σε μια χώρα να ισχύει επίσης σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Επιπλέον, οι διοικητικές διαδικασίες είναι απλούστερες. Είτε αλλάζετε θέση εργασίας στην ίδια χώρα είτε μετακινείστε σε νέα χώρα, η ΕΕ καθιστά ευκολότερη και πιο εναρμονισμένη τη διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη.

Αν μετακινηθήκατε σε άλλο κράτος μέλος για εργασία και αισθάνεστε ότι τα δικαιώματά σας παραβιάζονται από τις εθνικές αρχές του κράτους μέλους όπου εργάζεστε, ανάλογα με τις περιστάσεις, μπορείτε είτε να ζητήσετε αποζημίωση ενώπιον των εθνικών αρχών, να υποβάλετε καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είτε να ζητήσετε βοήθεια μέσω του συστήματος SOLVIT ή της Υπηρεσίας Προσανατολισμού για τους Πολίτες.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα, υπάρχουν ακόμα φραγμοί στην αύξηση της κινητικότητας των ευρωπαίων εργαζομένων. Πολλοί πολίτες αγνοούν τα δικαιώματά τους όσον αφορά την κινητικότητα. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να συνεργαστούν για να διαπαιδαγωγήσουν τους πολίτες και να ενθαρρύνουν περισσότερο την κινητικότητα των εργαζομένων. Η πύλη EURES πρέπει να παρουσιάζει πιο συγκεκριμένες δράσεις, όπως τις ευρωπαϊκές ημερίδες εργασίας, παρέχοντας σύνδεση με άλλα δίκτυα απασχόλησης και ανταλλάσσοντας ορθές πρακτικές.

Πρέπει να ενθαρρυνθούν τα προγράμματα διαβίου μάθησης, ιδιαίτερα για τις επιστήμες και την τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών, να παρέχονται στους εργαζόμενους οι απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις όταν θέλουν να αλλάξουν θέση εργασίας ή να διασχίσουν τα σύνορα. Μια άλλη πρόκληση θα είναι η ενσωμάτωση των νέων κρατών μελών στην ευρύτερη ευρωπαϊκή αγορά εργασίας.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο
- > [D2](#) Τα κοινωνικο-ασφαλιστικά σας δικαιώματα

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=25&langId=en>
- > Ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα
<http://eures.europa.eu>
- > SOLVIT
http://ec.europa.eu/solvit/site/index_en.htm
- > Υπηρεσία προσανατολισμού για τους πολίτες
http://ec.europa.eu/citizensrights/front_end/index_en.htm

D2 Επαγγελματική κινητικότητα

Τα κοινωνικο-ασφαλιστικά σας δικαιώματα

Βασικό μέλημα των εργαζομένων της ΕΕ είναι να εξασφαλιστεί ότι δεν στερούνται των κοινωνικο-ασφαλιστικών τους δικαιωμάτων όταν μετακινούνται εντός της ΕΕ. Για το λόγο αυτό, η ΕΕ εργάζεται προκειμένου να εγγυηθεί ότι τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης συντονίζονται στα κράτη μέλη. Μέσα από έναν τέτοιο συντονισμό, η ΕΕ στοχεύει να εξασφαλίσει στον καθένα ότι τυγχάνει ίσης μεταχείρισης με τους πολίτες της χώρας όπου εργάζεται ή κατοικεί. Η κινητικότητα των εργαζομένων διευκολύνεται σε μεγάλο βαθμό με την απλοποίηση της διαδικασίας συλλογής των παροχών κοινωνικής ασφάλισης και τη δημιουργία συνοχής στα κράτη μέλη.

Γνωρίζετε ότι;

Υπάρχουν, προς το παρόν, πάνω από 600 000 μετακινούμενοι εργαζόμενοι στην ΕΕ

Συντονισμός των προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης

Στην ΕΕ, τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης συντονίζονται επιτυχώς εδώ και πολλές δεκαετίες. Οι κανονισμοί αριθ. 1408/70 και 574/72 αντιμετωπίζουν πολλά από τα προβλήματα κοινωνικής ασφάλισης που ανακύπτουν από του εργαζόμενους και τις οικογένειές τους που μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος: ποια χώρα ευθύνεται για τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης, ποιος καλύπτει τις δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης που απαιτούνται κατά τη διάρκεια του ταξιδιού σε άλλη χώρα της ΕΕ, κλπ. Οι κανονισμοί αυτοί συντονίζουν τις πολλαπλές εθνικές πολιτικές κοινωνικής ασφάλισης και εξασφαλίζουν ότι οι εργαζόμενοι δεν υφίστανται διακρίσεις εν συγκρίσει με τους πολίτες της χώρας όπου εργάζονται ή κατοικούν.

Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίσουν τις λεπτομέρειες των δικών τους προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης - παροχές, επιλεξιμότητα, κλπ. - εφόσον τηρούνται οι βασικές αρχές της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης.

Η ΕΕ έχει λάβει μέτρα για να ενημερώσει τους πολίτες για τα κοινωνικο-ασφαλιστικά τους δικαιώματα. Προγράμματα, όπως το EUlisses, παρέχουν κατάλληλες πληροφορίες στους πολίτες για τα καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης σε όλη την ΕΕ, ούτως ώστε να κατανοήσουν την κατάσταση που επικρατεί τόσο στη χώρα τους όσο και στο εξωτερικό και για να είναι ενήμεροι για τις παροχές που δικαιούνται ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους.

Εκσυγχρονισμός της ανταλλαγής δεδομένων

Η ΕΕ εργάζεται για να βελτιώσει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών. Ο κανονισμός 833/2004 θα υλοποιήσει την ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων στον τομέα του συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης. Ο εκσυγχρονισμός της ανταλλαγής δεδομένων θα προσφέρει απλούστερες διαδικασίες και μεγαλύτερο

συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών. Αν ένας εργαζόμενος μετακινηθεί σε άλλη χώρα, η κοινωνική του ασφάλιση καθώς και άλλες πληροφορίες θα είναι εύκολα προσβάσιμες από τις αρμόδιες αρχές της νέας χώρας, ενθαρρύνοντας περαιτέρω την κινητικότητα των εργαζομένων μέσω της διευκόλυνσης των διοικητικών διαδικασιών.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η δράση της ΕΕ στον τομέα των κοινωνικο-ασφαλιστικών δικαιωμάτων έχει ως στόχο την ίση μεταχείρισή σας όταν μετακινείστε σε άλλο κράτος μέλος. Η αξίωση των παροχών κοινωνικής ασφάλισης είναι τώρα πιο εύκολη χάρη στο συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης της ΕΕ και στις πληροφορίες που διατίθενται στους πολίτες. Με την ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών, οι πιο ακριβείς και ενημερωμένες πληροφορίες θα είναι διαθέσιμες για την κοινωνικο-ασφαλιστική κατάσταση των

προσώπων, εξασφαλίζοντας έτσι ότι τους χορηγούνται οι κατάλληλες παροχές.

Η ΕΕ εξασφαλίζει επίσης τη δυνατότητα μεταφοράς των εκ του νόμου συντάξεων. Μπορείτε να πάρετε συντάξεις από διάφορα κράτη ενώ ζείτε σε άλλη χώρα, ανάλογα με τα χρόνια που έχετε εργαστεί σε κάθε χώρα. Κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί την παροχή σύνταξης σε οποιοδήποτε άτομο, ακόμα και αν έχει φύγει από τη χώρα από όπου προέρχεται η σύνταξη.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Μολονότι έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος στον τομέα του συντονισμού των προγραμματιών κοινωνικής ασφάλισης, μπορούν ακόμα να επιτευχθούν και άλλες βελτιώσεις. Για παράδειγμα, οι υφιστάμενοι κανονισμοί πρέπει να αξιολογηθούν προκειμένου να καθοριστεί εάν πρέπει να προσαρμοστούν υπό το φως των μεταβαλλόμενων μορφών κινητικότητας των εργαζομένων, όπως πιο σύντομη ή πιο συχνή κινητικότητα.

Πρέπει επίσης να συνεχιστούν οι προσπάθειες για να καταστεί ευκολότερη η πρόσβαση στις πληροφορίες. Τα σχέδια που παρέχουν πρόσβαση στις πληροφορίες αποτελούν σπουδαίο μέσο για την προώθηση της κινητικότητας και για τη διασφάλιση ότι οι πολίτες κατανοούν τα κοινωνικο-ασφαλιστικά τους δικαιώματα.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [C5](#) Συντάξεις
- > [D1](#) Άρση των φραγμών στην επαγγελματική μετακίνηση

Περισσότερες πληροφορίες

- > Συντονισμός των προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=26&langId=en>
- > Κόστος της υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό http://ec.europa.eu/employment_social/social_security_schemes/healthcare/index_en.htm
- > EUlisses (Σύνδεσμοι και πληροφορίες για την κοινωνική ασφάλιση στην ΕΕ) http://ec.europa.eu/employment_social/social_security_schemes/eulisses/jetspeed/

Ε Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

Η χρηματοδότηση της ΕΕ για την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική επικεντρώνεται κυρίως σε τρία ταμεία: το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το πρόγραμμα PROGRESS για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη, και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ). Κάθε ταμείο έχει τις δικές του δικαιοδοσίες και τους δικούς του περιορισμούς. Τα κράτη μέλη ευθύνονται πρωτίστως για την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική. Η χρηματοδότηση της Ένωσης στους τομείς αυτούς αποβλέπει στο να στηρίξει και να συμπληρώσει - παρά να αντικαταστήσει - τις εθνικές προσπάθειες.

Γνωρίζετε ότι;

Κάθε χρόνο, το ΕΚΤ βοηθάει περίπου 2 εκατομμύρια ανέργους ή ανενεργά άτομα, 200 000 κοινωνικά αποκλεισμένους ή μειονεκτούντα άτομα και 1,2 εκατομμύρια ανέργους ή ανενεργές γυναίκες, που βρήκαν απασχόληση αφού επωφελήθηκαν από ένα έργο του ΕΚΤ. Εκπαιδεύει επίσης 4 εκατομμύρια άτομα.

Μέχρι σήμερα, το ΕΤΠ έχει βοηθήσει 7 337 άτομα που απολύθηκαν λόγω μεταβολών στις συνθήκες του παγκοσμίου εμπορίου.

Το ΕΚΤ δημιουργήθηκε για να μειωθούν οι διαφορές ευημερίας και βιοτικού επιπέδου που υπάρχουν σε όλη την ΕΕ και ως εκ τούτου να προαχθεί η οικονομική και κοινωνική ευεξία. Το ΕΚΤ υποστηρίζει σχέδια που προωθούν την απασχόληση και βοηθούν τους πολίτες να αυξήσουν τη μόρφωση και τις δεξιότητές τους, βελτιώνοντας έτσι τις προοπτικές τους ανεύρεσης απασχόλησης. Στόχος του PROGRESS, του προγράμματος για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη της ΕΕ για την περίοδο 2007-13, είναι να ενισχύσει τη στήριξη της ΕΕ προς τα κράτη μέλη προκειμένου να εκπληρώσουν την κοινωνική ατζέντα - περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και πιο συνεκτική κοινωνία. Το ΕΤΠ λειτουργεί για να καταπολεμήσει τις δυνητικές

αρνητικές επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης και να εναρμονίσει την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή.

Για κάθε έργο που λαμβάνει χρηματοδότηση της Ένωσης, πρέπει να υπάρχει μια εθνική συμμετοχή στη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ, η οποία μπορεί να καλυφθεί από κρατικούς ή ιδιωτικούς πόρους, για παράδειγμα, από εθνική αρχή. Ως επί το πλείστον, τα κράτη μέλη και η ΕΕ μοιράζονται τη διαχείριση των ταμείων: μολονότι οι δράσεις σχεδιάζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, υλοποιούνται από τις εθνικές ή περιφερειακές αρχές. Σε άλλες περιπτώσεις, η διαχείριση των προγραμμάτων πραγματοποιείται άμεσα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Σε τι διαφέρουν;

Ενώ τα ταμεία λειτουργούν το ένα παράλληλα με το άλλο, παρουσιάζουν επίσης διαφορές: το ΕΚΤ επενδύει στην υλοποίηση των πολιτικών για την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη στα κράτη μέλη υποστηρίζοντας δραστηριότητες που δεν θα υπήρχαν διαφορετικά. Επιπλέον, η διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία είναι από καιρό επιτυχές χαρακτηριστικό γνώρισμα των δραστηριοτήτων του ΕΚΤ.

Το PROGRESS στοχεύει περισσότερο το πολιτικό επίπεδο, με δραστηριότητες σχεδιασμένες για την ενημέρωση των πολιτικών αναλύσεων και της ανάπτυξης. Τόσο το ΕΚΤ όσο και το PROGRESS συνίστανται σε πολυετή προγράμματα προς υποστήριξη στρατηγικών μακροπρόθεσμων στόχων.

Το ΕΤΠ ωστόσο διαφέρει διότι στοχεύει επί τόπου δραστηριότητες που ωφελούν τους εργαζόμενους και τις εταιρείες και αποτελεί απάντηση σε μια ευρωπαϊκής κλίμακας κρίση. Προσφέρει

μια μοναδική υποστήριξη περιορισμένη στο χρόνο, προσαρμοσμένη για την άμεση βοήθεια των εργαζομένων που πλήττονται από απολύσεις σχετιζόμενες με το εμπόριο.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Οι άνθρωποι στην Ευρώπη επωφελούνται από τη δράση της ΕΕ στον τομέα αυτό τόσο άμεσα - μέσω κατάρτισης και προγραμμάτων στήριξης - όσο και έμμεσα - μέσω των βελτιωμένων πολιτικών των κρατών μελών και της εφαρμογής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Ύστατος στόχος των ταμείων είναι ο εκσυγχρονισμός του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου και η ταυτόχρονη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής.

Γενικά, η ΕΕ παρέχει χρηματοοικονομική στήριξη στους τομείς της κοινωνίας και της απασχόλησης είτε μέσω της αγοράς υπηρεσιών, όπως ερευνητικών μελετών, είτε μέσω της παροχής επιδοτήσεων. Σε μερικές περιπτώσεις, η χρηματοδότηση μπορεί να χορηγηθεί μέσω πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών ή προτάσεων, που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Μπορείτε να επωφεληθείτε με διάφορους τρόπους από τη χρηματοδότηση του ΕΚΤ: κατάρτιση ή προσανατολισμός για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των προοπτικών επαγγελματικής σταδιοδρομίας· υποστήριξη στην ίδρυση εταιρείας ή στην ανεύρεση καλύτερης ισορροπίας μεταξύ

εργασίας και οικογένειας· και βοήθεια προς τις γυναίκες, τους ηλικιωμένους εργαζομένους και άλλες ομάδες αναφορικά με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Θα επωφεληθείτε, τελικά, από το PROGRESS δεδομένου ότι τα κράτη μέλη θα προωθήσουν νόμους, πολιτικές και πρακτικές, σύμφωνα με τους κοινοτικούς και εθνικούς κοινωνικούς στόχους. Θα είναι έτσι σε ευνοϊκότερη θέση οι ευρωπαίοι και εθνικοί υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων καθώς και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις μιας κοινωνικής Ευρώπης σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο.

Στόχος του ΕΤΠ είναι η διατήρηση των εργαζομένων ή η επανένταξή τους στην αγορά εργασίας. Εφόσον συντρέχει λόγος, θα μπορούσατε επομένως να επωφεληθείτε από εξατομικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης όπως βοήθεια για την ανεύρεση εργασίας, συμβουλευτική επαγγελματικής σταδιοδρομίας, βοήθεια για την επανατοποθέτηση στην αγορά εργασίας, ειδικά σχεδιασμένη κατάρτιση και επανακατάρτιση και την προώθηση της επιχειρηματικότητας.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ δεσμεύεται να εξασφαλίσει ότι η χρηματοδότηση χρησιμοποιείται για να συμβάλει στους στόχους της στρατηγικής της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση - ιδιαίτερα, για ποσοστό απασχόλησης 70% μέχρι το 2010. Επιπλέον, η χρηματοδότηση θα πρέπει να αποφέρει πραγματικά αποτελέσματα στους πολίτες της ΕΕ.

Συνεπώς, έχουν τεθεί σε ισχύ μέτρα για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των επιδόσεων των χρηματοδοτήσεων και την εξασφάλιση ότι επιτυγχάνουν τους στόχους τους.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του τίτλου *Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ*, συμβουλευτείτε όλα τα πληροφοριακά δελτία της σειράς Ε.

> [Ε1 Κοινωνική ατζέντα 2005-2010](#)

Περισσότερες πληροφορίες

> Χρηματοδότηση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=86&langId=en>

E1 Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

Ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το κύριο χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ, προωθεί την απασχόληση και υποστηρίζει τα άτομα ώστε να αυξήσουν τη μόρφωση και τις δεξιότητές τους, βελτιώνοντας τις προοπτικές τους για εργασία. Αποτελεί κύριο στοιχείο της ατζέντας για την ανάπτυξη και την απασχόληση της ΕΕ, στόχος της οποίας είναι η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η δημιουργία θέσεων εργασίας. Κατά την περίοδο 2007-13, περισσότερα από €75 δισεκατομμύρια θα επενδυθούν στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες στο πλαίσιο του ΕΚΤ.

Γνωρίζετε ότι;

Το επίπεδο χρηματοδότησης του ΕΚΤ διαφέρει από τη μια περιφέρεια στην άλλη ανάλογα με τη σχετική της ευημερία.

Το ΕΚΤ αντιπροσωπεύει σχεδόν το 10% του προϋπολογισμού της ΕΕ, ενώ 9 περίπου εκατομμύρια εργαζόμενοι επωφελούνται κάθε χρόνο από τη στήριξη του ΕΚΤ.

Ως το παλαιότερο από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, το ΕΚΤ δημιουργήθηκε το 1957 για να μειωθεί η ανεργία στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες της ΕΕ και με τον τρόπο αυτό να προωθηθεί η οικονομική και κοινωνική ευεξία. Είναι οργανωμένο γύρω από δύο γενικούς στόχους: το στόχο της σύγκλισης που περιλαμβάνει όλες τις περιφέρειες της ΕΕ με κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κάτω του 75% του μέσου όρου της ΕΕ, ενώ ο στόχος της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης καλύπτει όλες τις άλλες περιφέρειες.

Σε όλη την Ένωση, το ΕΚΤ παρέχει στήριξη σε τέσσερις βασικούς τομείς στο πλαίσιο και των δύο στόχων. Λειτουργεί για την αύξηση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των εταιρειών και την ενίσχυση της πρόσβασης των

πολιτών σε θέσεις εργασίας. Στοχεύει στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης - επιτρέποντας στις ευάλωτες ομάδες να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία - καταπολεμώντας τις διακρίσεις και διευκολύνοντας την πρόσβαση των μειονεκτούντων ατόμων σε θέσεις εργασίας. Προωθεί επίσης την εταιρική σχέση για τη μεταρρύθμιση στους τομείς της απασχόλησης και της ένταξης.

Επιπλέον, στις λιγότερο ακμάζουσες περιφέρειες και στα κράτη μέλη που εμπίπτουν στο στόχο της σύγκλισης, το ΕΚΤ υποστηρίζει προσπάθειες για την αύξηση και τη βελτίωση της επένδυσης στη γνώση και τις δεξιότητες των εργαζομένων, καθώς και σε δράσεις που στοχεύουν στην ανάπτυξη της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων διοικήσεων, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Το ΕΚΤ στην πράξη

Το ΕΚΤ καθοδηγείται από την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, η οποία διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Η χρηματοδότηση του ΕΚΤ διατίθεται μέσω των κρατών μελών και των περιφερειών. Κάθε κράτος μέλος ή περιφέρεια εγκρίνει ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία

καθορίζει τις προτεραιότητες και τους στόχους της χρηματοδότησης του ΕΚΤ για μια επταετή χρονική περίοδο, η τρέχουσα περίοδος όντας 2007-13.

Για κάθε έργο ΕΚΤ, πρέπει να υπάρχει μια δημόσια εθνική συμμετοχή στη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ, η οποία συνεισφορά μπορεί να καλυφθεί από δημόσια ή ιδιωτική χρηματοδότηση-γνωστή

ως η αρχή της συγχρηματοδότησης. Τα κράτη μέλη και η ΕΕ μοιράζονται τη διαχείριση του ΕΚΤ: ενώ οι δράσεις ΕΚΤ σχεδιάζονται σε ευρωπαϊκό

επίπεδο, υλοποιούνται από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Ο κάθε πολίτης επωφελείται από τη στήριξη του ΕΚΤ και χάρη στην ύπαρξη ταμείου στο ευρωπαϊκό επίπεδο, η χρηματοοικονομική στήριξη μπορεί να επικεντρωθεί στις πιο φτωχές περιφέρειες προς όφελος όλων. Περίπου 9 εκατομμύρια άτομα υποστηρίζονται ετησίως, τα 4 εκατομμύρια παρακολουθώντας κατάρτιση, τα 2 εκατομμύρια βρίσκοντας μια θέση εργασίας, κλπ.

Μπορείτε να επωφεληθείτε με διάφορους τρόπους από τη χρηματοδότηση του ΕΚΤ: κατάρτιση ή προσανατολισμός για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των προοπτικών για επαγγελματική σταδιοδρομία· υποστήριξη για την ίδρυση εταιρείας ή για την ανεύρεση καλύτερης ισορροπίας μεταξύ εργασίας και οικογένειας· και βοήθεια

προς τις γυναίκες, τους ηλικιωμένους εργαζόμενους και τους νέους αναφορικά με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Για παράδειγμα, στο πλαίσιο του σχεδίου *Daily Routine Project* στις Κάτω Χώρες, χρηματοδοτήθηκαν κάπου 140 τοπικά πειράματα για την εξεύρεση λύσεων στο πρόβλημα της εναρμόνισης επαγγελματικού και οικογενειακού βίου. Στο δανέζικο σχέδιο *Network for Flexible Teaching and Courses*, ένα δίκτυο οργανώσεων προσέφερε εξατομικευμένες ευκαιρίες κατάρτισης για ανέργους. 350 άτομα περίπου επωφελήθηκαν μέχρι τώρα, αυξάνοντας τις ευκαιρίες ανεύρεσης εργασίας καθώς τη γενική τους ευεξία.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Για την ΕΕ, το ΕΚΤ αποτελεί βασικό στοιχείο για την αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων στην πολιτική για την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική. Ειδικά θέματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι το πώς να προωθηθεί η απασχόληση για να αυξηθεί το βιοτικό επίπεδο, βοηθώντας τους εργαζόμενους της ΕΕ να αποκτήσουν δεξιότητες υψηλού επιπέδου και προσαρμοστικότητα ώστε να παραμείνουν ανταγωνιστικοί σε έναν παγκοσμιοποιημένο

κόσμο, και για να δημιουργηθεί μια κοινωνία με λιγότερους αποκλεισμούς που βασίζεται στις ίσες ευκαιρίες για όλους.

Επιπλέον, η πρόκληση της γήρανσης του πληθυσμού σημαίνει ότι το ΕΚΤ θα πρέπει να εστιαστεί στη χρήση του δυναμικού ολόκληρου του πληθυσμού: η επαγγελματική ένταξη αυξάνει την ανταγωνιστικότητα και μειώνει τις υγειονομικές και κοινωνικές δαπάνες.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A](#) Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας
- > [A1](#) Ανεργία και ποιότητα στην εργασία
- > [C](#) Ένταξη και ισότητα

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&langId=en>

E2 Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

PROGRESS

Στόχος του PROGRESS, του προγράμματος για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη της ΕΕ για την περίοδο 2007-13, είναι η ενίσχυση της υποστήριξης της ΕΕ προς τα κράτη μέλη προκειμένου να εκπληρώσουν την κοινωνική ατζέντα - περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και πιο συνεκτική κοινωνία. Το PROGRESS υποστηρίζει τη χάραξη πολιτικής σε πέντε τομείς: την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και προστασία, τις συνθήκες εργασίας, τη μη διάκριση και την ισότητα των φύλων, με προϋπολογισμό που ανέρχεται στα €743,25 εκατομμύρια για επτά έτη.

Γνωρίζετε ότι;

Μολονότι τα κράτη μέλη είναι πρωτίστως αρμόδια για την απασχόληση και τις κοινωνικές υποθέσεις, οι βασικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν στο μέλλον είναι σε μεγάλο βαθμό κοινές σε όλη την ΕΕ-27 και απαιτούν, επομένως, συντονισμένη δράση της Ένωσης.

Στόχος του PROGRESS είναι να εξασφαλίσει ότι η ΕΕ μπορεί να διαδραματίσει το ρόλο της ώστε να στηρίξει τις δεσμεύσεις των κρατών μελών να δημιουργήσουν περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και να προσφέρουν ίσες ευκαιρίες για όλους.

Μια δέσμη δυνάμεων διαμορφώνει το μέλλον των πολιτικών της ΕΕ στον τομέα της απασχόλησης και της κοινωνίας - η παγκοσμιοποίηση, οι τεχνολογικές αλλαγές σε μια κοινωνία που βασίζεται στη γνώση, οι δημογραφικές μεταβολές, τα βιοτικά επίπεδα και η ποιότητα ζωής. Η ΕΕ πρέπει να δημιουργήσει τις συνθήκες που επιτρέπουν στους ευρωπαίους πολίτες να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες που προσφέρουν αυτές οι δυνάμεις.

Πρέπει επίσης να αναπτύξει καινοτόμο χάραξη πολιτικής και συνεργασία με τους εταίρους και να δεσμευτεί για την επίτευξη πραγματικών αποτελεσμάτων. Στοχεύει, δηλαδή, στην ενεργοποίηση μιας διαδικασίας μεταρρύθμισης και αλλαγής σε εθνικό επίπεδο προς υποστήριξη των στόχων και των προτεραιοτήτων της ΕΕ, όπως θεσπίστηκαν στην κοινωνική ατζέντα. Έτσι, το PROGRESS είναι ένας καταλύτης και ένας διαμεσολαβητής.

Το πρόγραμμα παρέχει στήριξη σε τρία είδη δραστηριοτήτων: την ανάλυση· την αμοιβαία μάθηση, την ευαισθητοποίηση και τη διάδοση· καθώς και την ενίσχυση των κύριων συντελεστών. Χρησιμοποιεί τα κεφάλαιά του για την παροχή αναλύσεων και πολιτικών συμβουλών όσον αφορά τους πολιτικούς τομείς του προγράμματος· για την παρακολούθηση και τη σύνταξη εκθέσεων όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας και των πολιτικών της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο· για την προώθηση της διάδοσης των πολιτικών, της αμοιβαίας μάθησης και στήριξης των κρατών μελών σχετικά με τους στόχους και τις προτεραιότητες της ΕΕ· και για την ενθάρρυνση και την αναμετάδοση των απόψεων των ενδιαφερόμενων φορέων και της κοινωνίας, γενικότερα, που πρέπει να προωθηθούν και να αναμεταδοθούν.

Το PROGRESS στην πράξη

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαχειρίζεται άμεσα το PROGRESS, και επικουρείται από μια επιτροπή των αντιπροσώπων των κρατών μελών.

Στηρίζεται επίσης σε ένα δίκτυο εταιρικών σχέσεων στο οποίο συμμετέχουν εθνικές αρχές, εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις και ΜΚΟ.

Τόσο το PROGRESS όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) συνεργάζονται μεταξύ τους. Εντούτοις, το ΕΚΤ επενδύει στην εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης στα κράτη μέλη. Επιπλέον, η διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία είναι από καιρό επιτυχές χαρακτηριστικό γνώρισμα των δραστηριοτήτων του ΕΚΤ, προωθώντας την αναγνώριση

διασυνοριακών καινοτόμων λύσεων. Αντιθέτως, το PROGRESS στοχεύει περισσότερο το πολιτικό επίπεδο, με δραστηριότητες σχεδιασμένες για την ενημέρωση των πολιτικών αναλύσεων και της ανάπτυξης, εστιάζοντας δραστηριότητες με ισχυρή ευρωπαϊκή διάσταση προκειμένου να διασφαλιστεί κοινοτική προστιθέμενη αξία.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Το PROGRESS επιδιώκει να βελτιώσει την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Επομένως, μπορείτε σε τελική ανάλυση να επωφεληθείτε από ίσες συνθήκες χάρη στην αποτελεσματική εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και του κοινού επιπέδου νομικής προστασίας που παρέχεται σε τομείς, όπως της υγείας και της ασφάλειας· και από τη μη διακριτική μεταχείριση και την ισότητα των φύλων.

Το PROGRESS λειτουργεί, επίσης, για να ενθαρρύνονται οι κύριοι εθνικοί και κοινοτικοί υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων καθώς και οι ενδιαφερόμενοι φορείς ώστε να κατανοήσουν καλύτερα και να οικειοποιηθούν τους στόχους και τις προτεραιότητες της ΕΕ. Αδιαμφισβήτητα, θα επωφεληθείτε από αυτή τη διαδικασία μέσω της περαιτέρω σύγκλισης των εθνικών πολιτικών προς τις πολιτικές της

Ένωσης. Οι ισχυρότερες εταιρικές σχέσεις μεταξύ ΕΕ και εθνικών ενδιαφερόμενων φορέων θα συμβάλουν στην επίτευξη συναίνεσης και θα υποκινήσουν την αλλαγή προς υποστήριξη των στόχων και προτεραιοτήτων της ΕΕ.

Οι πολίτες θα επωφεληθούν τελικά από το πρόγραμμα PROGRESS καθώς τα κράτη μέλη θα προωθήσουν νόμους, πολιτικές και πρακτικές, σύμφωνα με τους στόχους της κοινωνικής ατζέντας - *περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και πιο συνεκτική κοινωνία*. Θα είναι έτσι σε ευνοϊκότερη θέση οι εθνικοί και κοινοτικοί υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων καθώς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις μιας κοινωνικής Ευρώπης σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Το PROGRESS θα συνεχίσει να ενισχύει τη υποστήριξη της ΕΕ προς τις προσπάθειες των κρατών μελών να προωθήσουν περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και ίσες ευκαιρίες για όλους. Θα επικεντρωθεί στην παροχή πραγματικών αποτελεσμάτων στους πολίτες της ΕΕ.

Η παρακολούθηση μέσω των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων θα συμβάλει στο να προσδιοριστεί κατά πόσο είναι στο σωστό δρόμο. Μια ενδιάμεση αξιολόγηση (που θα καλύπτει την περίοδο 2008-10) θα εξετάσει σε ποιο βαθμό το PROGRESS επιτυγχάνει τους στόχους του, τη χρήση των πόρων και την «προστιθέμενη αξία» του.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > **A** Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας
- > **B** Δικαιώματα στην εργασία
- > **C** Ένταξη και ισότητα
- > **E1** Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- > **F1** Η κοινωνική ατζέντα 2005-2010

Περισσότερες πληροφορίες

- > PROGRESS
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=327&langId=en>

E3 Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση

Σκοπός του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ) είναι η καταπολέμηση των αρνητικών επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης και η εναρμόνιση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Αποβλέπει ειδικά στο να σας στηρίξει εάν απολυθήκατε λόγω αλλαγής των συνθηκών του παγκοσμίου εμπορίου, ώστε να παραμείνετε σε απασχόληση ή να βρείτε γρήγορα μια νέα θέση εργασίας. Συνολικής διάρκειας από το 2007 έως το 2013, το ΕΤΠ μπορεί να προσφέρει στήριξη ετησίως μέχρι και €500 εκατομμύρια.

Γνωρίζετε ότι;

Μέχρι και 100 000 εργαζόμενοι στην ΕΕ θα μπορούσαν να είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση ΕΤΠ κάθε χρόνο.

Το 37% των Ευρωπαίων θεωρεί την παγκοσμιοποίηση ως μια καλή ευκαιρία για τις επιχειρήσεις χάρη στο άνοιγμα των αγορών.

Η παγκοσμιοποίηση προσφέρει ευκαιρίες επίτευξης οικονομικής ανάπτυξης και περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Όμως μπορεί να έχει και αρνητικές συνέπειες, με αποτέλεσμα να χάσουν ενδεχομένως μερικοί εργαζόμενοι τη δουλειά τους. Μέσω του ΕΤΠ, η ΕΕ μπορεί να επιδείξει την αλληλεγγύη της προς τους εργαζόμενους που απολύθηκαν ως συνέπεια της παγκοσμιοποίησης. Οι αλλαγές αυτές μπορούν να επηρεάσουν όλα τα κράτη μέλη, μεγάλα και μικρά, καινούργια και παλιά, και, συνεπώς, είναι όλα δυνητικά επιλέξιμα για στήριξη ΕΤΠ.

Το ΕΤΠ παρέχει εφάπαξ, για μικρό χρονικό διάστημα εξατομικευμένη στήριξη με στόχο να βοηθήσει τους εργαζόμενους που πλήττονται σοβαρά και προσωπικά από απολύσεις εξαιτίας των μεταβαλλόμενων συνθηκών του εμπορίου. Δεν συνεισφέρει στην αναδιάρθρωση των εταιρειών ή των βιομηχανικών τομέων. Διαφέρει από τα άλλα ταμεία της ΕΕ, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το οποίο υποστηρίζει πολυετή

προγράμματα με στρατηγικούς, μακροπρόθεσμους στόχους - κυρίως την αύξηση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρηματιών, την ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση και τη βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας, την ενδυνάμωση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μειονεκτούντων ατόμων, τη βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού και την προώθηση εταιρικών σχέσεων και πρωτοβουλιών μέσω των δικτύων των αρμόδιων ενδιαφερόμενων φορέων.

Το ΕΤΠ, αντιθέτως, παρεμβαίνει μόνο σε περιπτώσεις όπου οι απολύσεις έχουν σημαντικό αντίκτυπο σε περιφέρεια ή τομέα και υπάρχει μια ευρωπαϊκή διάσταση από άποψη κλίμακας και αντίκτυπου. Επίσης, χρηματοδοτεί μόνο δραστηριότητες για την απασχόληση ώστε να διατηρηθούν τα άτομα σε απασχόληση, αλλά όχι παθητικά μέτρα κοινωνικής προστασίας, όπως συντάξεις γήρατος ή επιδόματα ανεργίας - τα οποία εμπíπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Από την ΕΕ σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

Εάν απολυθείτε λόγω των επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης, μπορεί να προστεθεί η στήριξη του

ΕΤΠ στη στήριξη που σας παρέχεται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Συμπληρώνει

με δραστικά μέτρα για την απασχόληση οποιαδήποτε στήριξη παρέχεται από τον πρώην εργοδότη σας και από τις εθνικές αρχές.

Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν αίτηση για βοήθεια από το ΕΤΠ εκ μέρους των

εργαζομένων και ευθύνονται για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται. Πρέπει να ολοκληρώσουν αυτές τις δραστηριότητες εντός 12μηνιαίας περιόδου από την υποβολή της αίτησης για βοήθεια.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Το ΕΤΠ δημιουργήθηκε για να μπορείτε να επωφεληθείτε από τα οφέλη της παγκοσμιοποίησης - άνοιγμα των αγορών και καλύτερες ευκαιρίες για τις ευρωπαϊκές εταιρείες - παρέχοντάς σας συγχρόνως κάποια στήριξη, εάν τυχόν αντιμετωπίσετε τις αρνητικές επιπτώσεις της. Σχεδιάστηκε για να βοηθήσει εσάς και άλλους που είναι σε παρόμοια κατάσταση, να υπερβείτε το χειρότερο βραχυπρόθεσμο κλονισμό της μαζικής απόλυσης, εφόσον συμβεί, και με τον τρόπο αυτό να τον περιορίσει σε μια σχετικά μικρή χρονική περίοδο. Ελπίζουμε αυτή η επιπλέον στήριξη να είναι αποτελεσματική για την παροχή απασχόλησης και τη στήριξη των αγορών εργασίας ώστε να λειτουργούν καλύτερα.

Στόχος του ΕΤΠ είναι η διατήρηση των εργαζομένων ή η επανένταξή τους στην αγορά εργασίας. Εφόσον χρειαστεί, μπορείτε να επωφεληθείτε

από εξατομικευμένες υπηρεσίες στήριξης, όπως την παροχή βοήθειας για την αναζήτηση εργασίας, τον προσανατολισμό σταδιοδρομίας, την τοποθέτηση σε νέα θέση εργασίας, την παροχή εξειδικευμένης κατάρτισης και επανεκπαίδευσης και την προώθηση της επιχειρηματικότητας. Το ΕΤΠ μπορεί επίσης να σας προσφέρει ειδικά μέτρα προσωρινού χαρακτήρα, όπως επιδόματα αναζήτησης εργασίας, επιδόματα κινητικότητας ή επιδόματα εάν συμμετέχετε σε δραστηριότητες δια βίου μάθησης και επιμόρφωσης, τα οποία διαχειρίζεται το κράτος μέλος σας.

Η βοήθεια δεν περιορίζεται στους εργαζομένους της κύριας επιχείρησης ή του τομέα που πλήττεται - εάν εργάζεστε για έναν από τους προμηθευτές της εταιρείας και απολυθείτε ως αποτέλεσμα της δράσης της κύριας εταιρείας, είστε επίσης επιλέξιμοι για μέτρα του ΕΤΠ.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Καθώς η παγκοσμιοποίηση επιταχύνεται και εξαπλώνεται, το ΕΤΠ θα συνεχίσει να στηρίζει τους πολίτες της ΕΕ που υφίστανται μερικές από τις αρνητικές επιπτώσεις της.

Το ΕΤΠ θα εποπτεύεται μέσω ετήσιας έκθεσης για τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματά του, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι βρίσκεται στο σωστό δρόμο. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αναλάβει τη διενέργεια ενδιάμεσης αξιολόγησης το 2011 και της τελικής αξιολόγησης το 2014, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A2](#) Ευελιξία με ασφάλεια
- > [E1](#) Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=en>

F Πολιτική στην πράξη

Η ΕΕ ακολουθεί μια περιεκτική κοινωνική ατζέντα με σκοπό την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, καινοτόμου και βιώσιμου ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Το παρόν πληροφοριακό δελτίο - και άλλα αυτής της σειράς - παρέχουν διευκρινίσεις για τα διάφορα μέσα πολιτικής που χρησιμοποιούνται στην κοινωνική πολιτική της ΕΕ και στην εφαρμογή της κοινωνικής ατζέντας. Περιλαμβάνουν ιδίως τη χρηματοδότηση, τη νομοθεσία και τον κοινωνικό διάλογο που εμπλέκει εργοδότες και συνδικάτα. Η ΕΕ συνεργάζεται επίσης με άλλες χώρες, είτε για να βοηθήσει τις υποψήφιας (ή δυνητικά υποψήφιας) προς ένταξη στην ΕΕ χώρες να προετοιμαστούν στον κοινωνικό τομέα, είτε για να επεξεργαστεί κοινωνικά ζητήματα διεθνώς.

Γνωρίζατε ότι;

Η ΕΕ ακολουθεί μια φιλόδοξη κοινωνική ατζέντα για να εκσυγχρονίσει το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο ως μέρος της στρατηγικής της για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Στο πλαίσιο της συνθήκης της ΕΚ, πρέπει να ζητείται η γνώμη των κοινωνικών εταίρων - των εργαζομένων και των εργοδοτών - πριν προταθεί ευρωπαϊκή νομοθεσία σχετικά με θέματα κοινωνικής πολιτικής: αποτελεί μέρος ενός εκτεταμένου κοινωνικού διαλόγου σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η δράση στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο δεν αντικαθιστά τις εθνικές προσπάθειες που ήδη καταβάλλονται στους διάφορους πολιτικούς τομείς, αλλά προορίζεται μάλλον να συμπληρώσει, να συντονίσει και να στηρίξει τη δράση που αναλαμβάνεται από τα κράτη μέλη για τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας. Η προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την κοινωνική πολιτική στηρίζεται στην *ανοιχτή μέθοδο συντονισμού* (ΑΜΣ): ένα μηχανισμό για το

συντονισμό των πολιτικών στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης των κρατών μελών. Στόχος των εθνικών πολιτικών είναι να συγκλίνουν προς τους κοινούς ευρωπαϊκούς στόχους, αφήνοντας συγχρόνως σε κάθε χώρα την επιλογή του καλύτερου τρόπου επίτευξής τους. Στο πλαίσιο της ΑΜΣ, τα κράτη μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια δράσης που περιέχουν στόχους και χρονοδιαγράμματα, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί την πρόοδό τους.

Μέσα άσκησης πολιτικής

Η ΕΕ διαθέτει αρκετά μέσα και εργαλεία κοινωνικής πολιτικής στα οποία περιλαμβάνεται νομοθεσία σε σειρά κοινωνικών και εργασιακών θεμάτων. Μια άλλη σημαντική συνιστώσα είναι ο κοινωνικός διάλογος μεταξύ εργοδοτών και συνδικάτων (κοινωνικών εταίρων) καθώς και μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Σημαντική χρηματοδότηση της ΕΕ διατίθεται για σχετικά προγράμματα και πρωτοβουλίες (για περισσότερες πληροφορίες, δείτε τα πληροφοριακά δελτία για τα χρηματοδοτικά προγράμματα της

ΕΕ). Παράλληλα με την κοινωνική ατζέντα - στην οποία οι κύριες προτεραιότητες είναι η ενίσχυση της απασχόλησης, η καταπολέμηση της φτώχειας και η προώθηση της ισότητας ευκαιριών - η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση καθοδηγεί τις εθνικές προσπάθειες για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Η ΕΕ εργάζεται επίσης για να ενσωματώσει θεωρήσεις κοινωνικής πολιτικής σε όλες τις πολιτικές της - μια διαδικασία γνωστή ως *mainstreaming* (ένταξη της διάστασης του φύλου).

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η ΕΕ στοχεύει στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς που βασίζεται στις ίσες ευκαιρίες. Ο στόχος αυτός αντανακλάται στη νομοθεσία της Ένωσης, από την οποία επωφελείστε χάρη στη θέσπιση ελάχιστων προτύπων που πρέπει να τηρούνται πανευρωπαϊκά σε τομείς, όπως η ισότητα, οι διακρίσεις, η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων, το εργατικό δίκαιο, οι συνθήκες εργασίας και η πληροφόρηση, καθώς και η διαβούλευση. Η νομοθεσία της ΕΕ έδωσε, για παράδειγμα, το δικαίωμα στα άτομα να μην υφίστανται διακρίσεις όσον αφορά την απασχόληση και συνέβαλε στη μείωση των ατυχημάτων και ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία.

Τα ελάχιστα πανευρωπαϊκά κοινωνικά πρότυπα, σε συνδυασμό με την προστασία των δικαιωμάτων και την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, συντείνουν στη δημιουργία μιας συνεκτικής κοινωνίας και ίσων συνθηκών για όλες τις επιχειρήσεις. Εκτός τούτου, η ΑΜΣ είχε καταλυτική δράση για τη μεταρρύθμιση της πολιτικής και

συνέβαλε στη δημιουργία διαρθρωτικών αλλαγών στην αγορά εργασίας και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Ωστόσο, ο διάλογος με την κοινωνία των πολιτών είναι ένας κρίσιμος συνδυαστικός κρίκος μεταξύ της ΕΕ και των πολιτών της. Ο κοινωνικός διάλογος σε επίπεδο ΕΕ έφερε απτά αποτελέσματα: οι κοινωνικοί εταίροι πέτυχαν, για παράδειγμα, συμφωνίες για την „τηλεργασία” (τακτική εργασία μακριά από τις εγκαταστάσεις του εργοδότη), για τη μείωση της έκθεσης των εργαζομένων στην κρυσταλλική σκόνη πυριτίου (ουσία που μπορεί να επιφέρει πνευμοκονίαση, μια δυνητικά μοιραία πνευμονική νόσο, η οποία συνδέεται επίσης με άλλες επικίνδυνες πνευμονικές ασθένειες, όπως εμφύσημα και καρκίνο του πνεύμονα) και για την πρόληψη της βίας και της παρενόχλησης στο χώρο εργασίας. Η εφαρμογή τέτοιων συμφωνιών - που μπορούν να έχουν νομική ισχύ - καθιστά την εργασία ασφαλέστερη, υγιέστερη και πιο ευέλικτη για εκατομμύρια ανθρώπους.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ θα συνεχίσει να ακολουθεί την τρέχουσα κοινωνική ατζέντα 2005-2010 μέχρι το 2010, προετοιμάζοντας ταυτόχρονα την ανανεωμένη ατζέντα για την περίοδο μετά το 2010. Μια από τις προκλήσεις θα είναι η διατήρηση της θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των πολιτικών στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης και των μεταρρυθμίσεων. Η αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή της κοινωνικής

νομοθεσίας της ΕΕ θα παραμείνει βασικό στοιχείο. Η νομοθεσία αυτή αντιπροσωπεύει ήδη μια σταθερή βάση για δράση. Συγχρόνως, η ΕΕ εργάζεται για να προβλέψει και να αντιμετωπίσει τις αλλαγές που υφίστανται, παραδείγματος χάρη, στη δημογραφία και στις συνθήκες εργασίας - θα συνεχιστεί επίσης στο μέλλον η προσαρμογή των μέσων άσκησης πολιτικής στις νέες συνθήκες.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα ζητήματα στο πλαίσιο του δελτίου „Πολιτική στην πράξη”, συμβουλευθείτε όλα τα πληροφοριακά δελτία της σειράς F.

> [Ε](#) Χρηματοδότηση της ΕΕ

Περισσότερες πληροφορίες

> ΓΔ Απασχόληση

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=23&langId=en>

F1 Πολιτική στην πράξη

Η κοινωνική ατζέντα 2005-2010

Η κοινωνική ατζέντα της ΕΕ είναι ένας οδικός χάρτης που βρίσκεται στην καρδιά των δραστηριοτήτων που αφορούν την κοινωνική πολιτική της Ένωσης: Στόχος της είναι ο εκσυγχρονισμός του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, συντείνοντας συγχρόνως στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και μεγαλύτερης κοινωνικής ευεξίας. Η ατζέντα είναι η διάσταση της κοινωνικής πολιτικής της στρατηγικής της ΕΕ - της στρατηγικής της Λισσαβόνας - για την ανάπτυξη και την απασχόληση, που περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα και προσεγγίσεις για μελλοντική δράση. Στόχος της ατζέντας είναι να εξασφαλίσει ότι αλληλοενισχύονται οι πολιτικές στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης.

Γνωρίζετε ότι;

Η ΕΕ ακολουθεί μια φιλόδοξη κοινωνική ατζέντα για να εκσυγχρονίσει το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο ως μέρος της στρατηγικής της για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Οι κύριες προτεραιότητες της κοινωνικής ατζέντας είναι η αύξηση της απασχόλησης, η καταπολέμηση της φτώχειας και η προώθηση των ίσων ευκαιριών.

Η πρώτη κοινωνική ατζέντα της Ένωσης, που υιοθετήθηκε το 2000 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κάλυπτε την πρώτη πενταετία της στρατηγικής της Λισσαβόνας (2000-2005). Η τρέχουσα έκδοση, που δρομολογήθηκε το Φεβρουάριο 2005 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καλύπτει την περίοδο 2005-2010.

Στόχος της κοινωνικής ατζέντας είναι να εκσυγχρονιστούν οι αγορές εργασίας και τα συστήματα κοινωνικής προστασίας, να καταπολεμηθεί η φτώχεια και να προαχθεί η ισότητα ευκαιριών, με σκοπό την ενίσχυση της ευημερίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης στην ΕΕ.

Η κοινωνική ατζέντα έχει δύο βασικές προτεραιότητες. Η πρώτη είναι η απασχόληση,

συμπεριλαμβανομένων των πτυχών, όπως η επαγγελματική κινητικότητα, η δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, προσαρμογή στις νέες μορφές εργασίας και διαχείριση της αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων μέσω του κοινωνικού διαλόγου.

Η καταπολέμηση της φτώχειας και η προώθηση της ισότητας ευκαιριών αποτελούν το δεύτερο κύριο θέμα, το οποίο επιλαμβάνεται ζητημάτων, όπως η αντιμετώπιση των δημογραφικών αλλαγών, η αναμόρφωση των συντάξεων και της υγειονομικής περίθαλψης, η αντιμετώπιση των διακρίσεων και της ανισότητας, και η ενίσχυση της ισότητας ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Εφαρμογή της ατζέντας

Η κοινωνική ατζέντα υλοποιείται σε μια εταιρική σχέση μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των δημόσιων αρχών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, των αντιπροσώπων των εργοδοτών και των εργαζομένων και μη κυβερνητικών

οργανώσεων. Διάφορα μέσα και διαδικασίες χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή της κοινωνικής ατζέντας και για τη στήριξη των εθνικών προσπαθειών υλοποίησής της και της ανταλλαγής εμπειριών, συμπεριλαμβανομένης της

ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, της «ανοιχτής μεθόδου συντονισμού» στο τομέα της κοινωνικής προστασίας και της ένταξης, του

Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του προγράμματος PROGRESS.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η κοινωνική ατζέντα 2005-2010 σας βοηθά λειτουργώντας ώστε να προσφέρει θέσεις εργασίας και ισότητα ευκαιριών για όλους και να εξασφαλίσει ότι τα οφέλη της ώθησης της ανάπτυξης και της απασχόλησης θα είναι αισθητά από τον καθένα στην κοινωνία. Με τον εκσυγχρονισμό των αγορών εργασίας και των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, η ατζέντα πρέπει να σας βοηθήσει να αποκομίσετε τα μέγιστα από τη ζωή και την εργασία, προστατεύοντας ταυτόχρονα τους πιο ευάλωτους μέσα στην κοινωνία.

Η ατζέντα αντιμετωπίζει βασικά ζητήματα που αφορούν τον καθένα - μια ολόκληρη σειρά θεμάτων, περιλαμβανομένων: της φτώχειας, των συντάξεων, της υγειονομικής περίθαλψης, της ανεύρεσης εργασίας, της υγείας και ασφάλειας στην εργασία, της εναρμόνισης μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου, και των επιπτώσεων της αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων.

Στόχος της ατζέντας είναι να αποκτήσουν εμπιστοσύνη οι πολίτες της ΕΕ στην ικανότητα που έχουν για διαχείριση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κοινωνία, ως συνέπεια της παγκοσμιοποίησης, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της γήρανσης του πληθυσμού. Οι προκλήσεις αυτές αποτελούν επίσης ευκαιρίες. Η ατζέντα διατυπώνει τις πολιτικές στον κοινωνικό τομέα και τον τομέα της απασχόλησης, που χαράχθηκαν για να βοηθήσουν τα άτομα να δεχτούν αυτές τις προκλήσεις με εμπιστοσύνη - εμπιστοσύνη στις δεξιότητές τους, στην κοινωνική πρόνοια και στην ικανότητά τους να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Η ατζέντα θα πρέπει, προπαντός, να προσφέρει στους πολίτες ό,τι χρειάζονται περισσότερο: αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας και κοινωνική δικαιοσύνη

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η τρέχουσα κοινωνική ατζέντα, που δρομολογήθηκε το 2005, θα λειτουργήσει μέχρι το 2010. Ωστόσο, καθώς έχουν υιοθετηθεί όλα τα προβλεπόμενα μέτρα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε τον Ιούνιο 2008 ένα αναθεωρημένο πακέτο για την κοινωνική ατζέντα, το οποίο περιλαμβάνει πρωτοβουλίες, για παράδειγμα, στον τομέα της απαγόρευσης των διακρίσεων, της εκπαίδευσης και της υγείας. Πρόκληση για το μέλλον θα είναι να διατηρηθεί η θετική αλληλεπίδραση μεταξύ των πολιτικών στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης,

δημιουργώντας συγχρόνως νέες συνέργιες με άλλες πολιτικές, όπως της εκπαίδευσης και της υγείας. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην υλοποίησή της.

Ωστόσο, η πολιτική ατζέντα της Ευρώπης θα συνεχίσει να προβλέπει και προσαρμόζεται στις νέες περιστάσεις - όπως τις δημογραφικές αλλαγές και τη γήρανση του πληθυσμού - για να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A](#) Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας
- > [A1](#) Ανεργία και ποιότητα στην εργασία
- > [C](#) Ένταξη και ισότητα

Περισσότερες πληροφορίες

- > Κοινωνική ατζέντα
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1&langId=en>

F2 Πολιτική στην πράξη

Κοινωνικός διάλογος

Ο κοινωνικός διάλογος παραπέμπει στις συζητήσεις, τις διαβουλεύσεις, τις διαπραγματεύσεις και τις κοινές δράσεις που λαμβάνουν χώρα μεταξύ εργοδοτών και συνδικάτων καθώς και μεταξύ αυτών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Ο κοινωνικός διάλογος σε ευρωπαϊκό επίπεδο βοηθά να εκσυγχρονιστούν οι ευρωπαϊκές κοινωνικές πολιτικές, συμπληρώνοντας τον εθνικό κοινωνικό διάλογο και τις εργασιακές σχέσεις. Οι κοινωνικοί εταίροι – οι εκπρόσωποι των εργοδοτών και των εργαζομένων - διαδραματίζουν έναν κεντρικό ρόλο στο καθορισμό των ευρωπαϊκών κοινωνικών προτύπων, στην προσαρμογή του τρόπου με τον οποίο οργανώνουμε την εργασία μας στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και στην ενίσχυση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της κοινωνικής ευεξίας. Ο θεμελιώδης ρόλος τους στη διαμόρφωση της νομοθεσίας στον κοινωνικό τομέα αναγνωρίζεται στη συνθήκη της ΕΕ.

Γνωρίζετε ότι;

Στο πλαίσιο της συνθήκης της ΕΕ, πρέπει να ζητείται η γνώμη των κοινωνικών εταίρων - των εργαζομένων και των εργοδοτών - πριν προταθεί ευρωπαϊκή νομοθεσία σχετικά με θέματα κοινωνικής πολιτικής

Η «τριμερής κοινωνική σύνοδος κορυφής» συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά το χρόνο προκειμένου να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων υψηλού επιπέδου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και των εκπροσώπων της ΕΕ.

Στο διμερή κοινωνικό διάλογο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι εργοδότες και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις συζητούν εγκάρσια ζητήματα που επηρεάζουν τη βιομηχανία στο σύνολό της, καθώς και θέματα σχετικά με συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας. Ο διάλογος πραγματοποιείται σε επιτροπές και ομάδες εργασίας, και μπορεί να οδηγήσει σε διαπραγματεύσεις για διάφορα θέματα, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενεργεί ως διαμεσολαβητής. Υπάρχουν 35 τομεακές επιτροπές κοινωνικού διαλόγου, που καλύπτουν οικονομικούς τομείς, όπως η γεωργία, το εμπόριο, η πολιτική αεροπορία, η χημική βιομηχανία και άλλους.

Στον τριμερή κοινωνικό διάλογο, οι αντιπρόσωποι των εργοδοτών και των εργαζομένων συνεδριάζουν μαζί με τους αντιπροσώπους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ (Επιτροπής, Συμβουλίου των Υπουργών) στην εξαμηνιαία τριμερή κοινωνική σύνοδο κορυφής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, καθώς επίσης και σε τακτικές συζητήσεις σε τεχνικό και πολιτικό επίπεδο για την μακροοικονομία, την απασχόληση, την κοινωνική προστασία και την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Κοινωνικοί εταίροι

Πρέπει να ζητείται η γνώμη των αντιπροσώπων των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο πριν θεσπιστεί η κοινωνική νομοθεσία της ΕΕ. Μπορούν επίσης να διαπραγματευτούν συμφωνίες σε θέματα κοινωνικής πολιτικής που πρέπει να εφαρμοστούν από το δίκαιο της ΕΕ ή τους ίδιους τους κοινωνικούς εταίρους.

Έξι οργανώσεις συμμετέχουν στο διεπαγγελματικό κοινωνικό διάλογο, περιλαμβανομένων των οργανώσεων που αντιπροσωπεύουν τα συνδικάτα (ETUC), τους εργοδότες του ιδιωτικού τομέα (BUSINESSEUROPE), το δημόσιο τομέα (CEEP) και τις μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις (UEAPME), και τα στελέχη επιχειρήσεων

(EUROCADRES και CEC). Σημαντικός αριθμός ευρωπαϊκών οργανώσεων από συγκεκριμένους

οικονομικούς τομείς συμμετέχουν στους αντίστοιχους τομεακούς διάλογους.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Οι κοινωνικοί εταίροι διαθέτουν άμεση εμπειρία και σε βάθος γνώση του εργασιακού χώρου: η συμμετοχή τους στον κοινωνικό διάλογο σε ευρωπαϊκό επίπεδο επιτρέπει την καλύτερη χάραξη πολιτικής και εξασφαλίζει ότι λαμβάνονται υπόψη οι ανησυχίες τους σε όλες τις νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Οι κοινωνικοί εταίροι συμβάλλουν σε πολλά διαφορετικά θέματα κοινωνικής πολιτικής που ενδιαφέρουν τους πολίτες και τους εργαζομένους, όπως: ο εκσυγχρονισμός των σχέσεων απασχόλησης και της οργάνωσης της εργασίας· η κατάρτιση και η δια βίου μάθηση· η υγεία και η ασφάλεια· η ένταξη των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας· η εναρμόνιση μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου· η «τηλεργασία»· η αναδιάρθρωση· η ισότητα ευκαιριών· και η επαγγελματική κινητικότητα.

Ο κοινωνικός διάλογος παράγει αποτελέσματα. Οι κοινωνικοί εταίροι έχουν επηρεάσει και, σε μερικές περιπτώσεις, έχουν καθορίσει τη νομοθεσία της ΕΕ όσον αφορά την κοινωνική πολιτική. Έχουν επιτύχει διάφορες συμφωνίες που καθιερώνουν ελάχιστα πρότυπα στα θέματα κοινωνικής πολιτικής. Και έχουν εκπονήσει μια σειρά από άλλα κείμενα για τη διάδοση ορθής πρακτικής και την ανταλλαγή πληροφοριών, όπως κώδικες συμπεριφοράς, κατευθυντήριες γραμμές και εγχειρίδια. Για να δώσουμε ένα μόνο παράδειγμα, το 2007, οι εργοδότες και τα συνδικάτα κατέληξαν σε συμφωνία αναφορικά με μια προσέγγιση μηδενικής ανοχής για την αντιμετώπιση της ηθικής και σεξουαλικής παρενόχλησης και της σωματικής βίας στο χώρο εργασίας. Τα δεδομένα υποδηλώνουν ότι, κάθε χρόνο, ένας στους 20 εργαζομένους αναφέρει ότι εκτίθεται σε εκφοβισμό και/ή σε παρενόχληση.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Ο κοινωνικός διάλογος παραμένει κεντρικό τμήμα της κοινωνικής πολιτικής της ΕΕ και του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου: Η νέα συνθήκη της Λισσαβόνας της ΕΕ αναγνωρίζει ρητώς το ρόλο των κοινωνικών εταίρων και της τριμερούς κοινωνικής συνόδου κορυφής. Ο κοινωνικός διάλογος θα συνεχίσει να θίγει επίκαιρα ζητήματα. Στην τρέχουσα ατζέντα υπάρχουν θέματα όπως: η ισορροπία επαγγελματικής/οικογενειακής ζωής, περιλαμβανομένης της αποχώρησης από εργασία για οικογενειακούς λόγους, οι εργασιακές ρυθμίσεις και οι εγκαταστάσεις φροντίδας·

η διευκόλυνση της πρόσβασης των μειοκεντουσών ομάδων σε θέσεις εργασίας, για παράδειγμα, μέσω της δια βίου μάθησης· και η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σε όλη την Ευρώπη. Καινούργια ζητήματα, όπως οι κοινωνικές επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών και της ενεργειακής εξάρτησης, τίθενται επίσης προς συζήτηση. Στο μεταξύ, οι κοινωνικοί εταίροι εργάζονται για να εντάξουν πλήρως τους κοινωνικούς εταίρους που προέρχονται από τα νεότερα κράτη μέλη στον κοινωνικό διάλογο της ΕΕ.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

> [B2](#) Εργατικό δίκαιο

Περισσότερες πληροφορίες

- > Κοινωνικός διάλογος
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=329&langId=en>
- > Βίντεο για τον κοινωνικό διάλογο
http://ec.europa.eu/employment_social/social_dialogue/videos_en.htm

F3 Πολιτική στην πράξη

Διεύρυνση της ΕΕ και διεθνής συνεργασία

Καθώς ο αριθμός των μελών της ΕΕ αυξήθηκε, η διεύρυνση της Ένωσης σχημάτισε μια πολύ μεγαλύτερη ενιαία αγορά για την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων, των προσώπων, των υπηρεσιών και του κεφαλαίου: Η ΕΕ εργάστηκε και εργάζεται για να εξασφαλίσει ότι η αγορά αυτή συνοδεύεται από ίσους όρους για όλους από άποψη κοινωνικών προτύπων. Ωστόσο, η παγκοσμιοποίηση σημαίνει ότι η διεθνής συνεργασία σε θέματα πολιτικής στον τομέα της απασχόλησης και τον κοινωνικό τομέα γίνεται ολοένα και πιο σημαντική: η ΕΕ συνεργάζεται ενεργά στον τομέα αυτό με άλλες χώρες και περιφέρειες. Στόχος της διεθνούς συνεργασίας είναι η δίκαιη παγκοσμιοποίηση για όλους, τόσο για τους ευρωπαίους πολίτες όσο και για τους εταίρους της Ευρώπης. Η δραστηριότητα της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο αφορά την προώθηση μιας δίκαιης παγκοσμιοποίησης και τη διάδοση των οφελών της στον καθένα.

Γνωρίζετε ότι;

Όποια χώρα επιθυμεί να ενταχθεί στην ΕΕ πρέπει, μεταξύ των άλλων, να πληροί τα ευρωπαϊκά πρότυπα σε τομείς, όπως το εργατικό δίκαιο, την ισότητα μεταχείρισης γυναικών και ανδρών στην απασχόληση, την απαγόρευση των διακρίσεων και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία.

Η κοινωνική ατζέντα της Ένωσης δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο με τον οποίο μπορεί να συνεισφέρει ΕΕ προκειμένου να ενισχύσει την κοινωνική διάσταση της παγκοσμιοποίησης.

Κοινωνική πολιτική και διευρυμένη ΕΕ

Οι τελευταίες διευρύνσεις της ΕΕ του 2004 και 2007 έφεραν τον αριθμό των μελών της σε 27 χώρες και τον πληθυσμό της σχεδόν στο μισό δισεκατομμύριο. Αρκετές υποψήφιες ή δυνητικά υποψήφιες χώρες ελπίζουν επίσης να προσχωρήσουν στην Ένωση.

Οι χώρες που επιθυμούν να γίνουν μέλη της οφείλουν, μεταξύ των άλλων, να πληρούν τις νομοθετικές απαιτήσεις στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής για θέματα, όπως το εργατικό δίκαιο, την ισότητα των φύλων, την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας και την απαγόρευση των διακρίσεων. Η ΕΕ υποστηρίζει τις χώρες αυτές ώστε να προαγάγουν την πολιτική για την απασχόληση και την πολιτική για την κοινωνική

προστασία και την ένταξη, και να προετοιμαστούν για το συντονισμό των εθνικών τους πολιτικών στους εν λόγω τομείς, σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Πρέπει επίσης να φροντίσουν να υπάρχουν οι απαραίτητες δομές για τον κοινωνικό διάλογο.

Η ΕΕ διενεργεί ενταξιακές διαπραγματεύσεις με χώρες επαρκώς προετοιμασμένες προκειμένου να ολοκληρωθούν οι όροι της προσχώρησής τους, βοηθώντας συγχρόνως τις υποψήφιες ή τις δυνάμει υποψήφιες χώρες να προετοιμαστούν για την ιδιότητα αυτή, για ενταξιακές διαπραγματεύσεις και την ιδιότητα του μέλους, μέσω χρηματοδότησης, τεχνικής στήριξης και να αυξήσουν την ικανότητά τους για κοινωνικό διάλογο.

Δουλεύοντας σε όλο τον κόσμο: διεθνής συνεργασία

Στο μεταξύ, η ΕΕ συνεργάζεται ενεργά με διεθνείς οργανώσεις καθώς και με άλλες χώρες και

περιφέρειες, περιλαμβανομένων εκείνων που γειτονεύουν μαζί της, με σκοπό την προώθηση

της ατζέντας για την κοινωνική πολιτική της ΕΕ και των διεθνών προτύπων εργασίας και την ανταλλαγή εμπειριών. Στους βασικούς στόχους της διεθνούς συνεργασίας συμπεριλαμβάνεται η αντιμετώπιση των κοινωνικών διαστάσεων της

παγκοσμιοποίησης και η παροχή αξιοπρεπούς εργασίας για όλους - εξετάζοντας ζητήματα όπως η απασχόληση, τα δικαιώματα στην εργασία, η κοινωνική προστασία, ο κοινωνικός διάλογος και η ισότητα ευκαιριών.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Κατά τη **διεύρυνση της ΕΕ**, η παροχή βοήθειας στις χώρες ώστε να προετοιμαστούν για την ιδιότητα του μέλους της Ένωσης, και η καθιέρωση ορισμένων κριτηρίων που πρέπει να πληρούνται πριν την προσχώρησή τους, επιτρέπουν την ύπαρξη ενός ελάχιστου επιπέδου κοινωνικών και άλλων προτύπων σε όλη την Ένωση. Η ΕΕ υποστηρίζει επίσης σχέδια στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες προκειμένου να ενισχύσουν τις ευκαιρίες απασχόλησης και κατάρτισης, να μειώσουν τις κοινωνικές ανισότητες και να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής, ιδίως για τις μειονότητες, τις γυναίκες, τα παιδιά και τις μειονεκτούσες ομάδες. Αναφέρονται ορισμένα παραδείγματα: το κέντρο *Bizimköy* («το χωριό μας») για ανάπηρους στην Τουρκία συνέβαλε στη δημιουργία βιώσιμων ευκαιριών απασχόλησης για άτομα με αναπηρίες, ενώ η ΕΕ παρείχε επίσης μερική χρηματοδότηση σε σχέδιο που υποστηρίζει τη μεταρρύθμιση της κοινωνικής φροντίδας και της προστασίας των παιδιών στο Μαυροβούνιο.

Η **διεθνής συνεργασία** συμβάλλει στην αντιμετώπιση παγκόσμιων θεμάτων, στη διάδοση αξιών και προτύπων της ΕΕ πέρα από τα σύνορά της και στην ανταλλαγή εμπειριών με εταίρους. Αυτό θα πρέπει να βοηθά τον καθένα και όχι μόνο τους πολίτες της ΕΕ. Για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναπτύσσει πολιτικό διάλογο με γειτονικές χώρες καθώς και με αναδυόμενες οικονομίες και περιφερειακές οντότητες, για παράδειγμα, στην Ασία και στη Λατινική Αμερική, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στο τομέα της απασχόλησης και στον κοινωνικό τομέα. Συνεισφέρει επίσης στις διεθνείς προσπάθειες που καταβάλλονται στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, στη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) και σε άλλες διεθνείς οργανώσεις για να προβάλλει τη σημασία της κοινωνικής διάστασης της παγκοσμιοποίησης και να βοηθήσει στην προώθηση της ατζέντας για *αξιοπρεπή εργασία* της ΔΟΕ. Η ΕΕ θεωρεί επίσης την απασχόληση και τα κοινωνικά θέματα μέρος της εμπορικής της πολιτικής.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ θα συνεχίσει να εγγυάται ότι η **διαδικασία** διεύρυνσης της Ένωσης συμβάλλει στην ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής δικαιοσύνης, καθώς αποτελούν βασικές ανησυχίες των πολιτών τόσο στις υποψήφιες και στις δυνητικά υποψήφιες χώρες όσο και στην ΕΕ. Στην πραγματικότητα, ωστόσο, η πρόκληση απευθύνεται, κατά κύριο λόγο στις χώρες που θέλουν να προσχωρήσουν στην Ένωση, η οποία θα προσφέρει στήριξη: σε τελική ανάλυση, αυτές πρέπει να προετοιμαστούν να γίνουν μέλη στον κοινωνικό τομέα αλλά και σε άλλους τομείς.

Η ΕΕ θα αναπτύξει επίσης περισσότερο τη συνεργασία της για κοινωνικά ζητήματα παγκόσμιας

εμβέλειας, σε διμερείς σχέσεις με τους εταίρους της, και πολυμερώς, στην παγκόσμια σκηνή. Στις προκλήσεις της **διεθνούς συνεργασίας** θα συμπεριληφθεί ο στόχος της ατζέντας για αξιοπρεπή εργασία για όλους. Αυξανόμενη προσοχή θα δοθεί στην επέκταση της κάλυψης της κοινωνικής προστασίας και στον κοινωνικό αντίκτυπο των κλιματικών αλλαγών. Η αντιμετώπιση της απασχόλησης και των κοινωνικών προκλήσεων στη γειτνίαση της ΕΕ θα αποτελέσει μια άλλη βασική προτεραιότητα τα προσεχή έτη, για να προαχθεί βιώσιμη ανάπτυξη, σταθερότητα και χρηστή διακυβέρνηση στις χώρες και περιφέρειες που βρίσκονται παραμεθόρια με την ΕΕ.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A](#) Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας
- > [D](#) Επαγγελματική κινητικότητα
- > [C](#) Ένταξη και ισότητα
- > [F1](#) Η κοινωνική ατζέντα 2005-2010

Περισσότερες πληροφορίες

- > Διεύρυνση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=320&langId=en>
- > Διεθνείς υποθέσεις
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=87&langId=en>
- > Αξιοπρεπής εργασία
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=323&langId=en>